

Științea

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXVI Nr. 7284

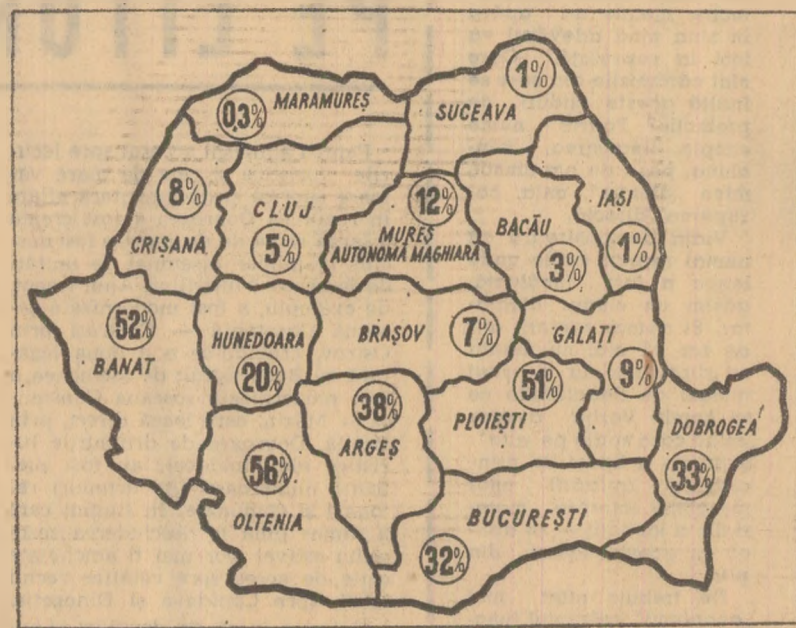
Simbătă 18 martie 1967

8 PAGINI — 30 BANI

PRIMĂVARA S-A PRONUNȚAT DIN PLIN:

Acceleratiți ritmul arăturilor!

Executarea semănatului în timpul optim și la un nivel calitativ corespunzător, care să asigure obținerea unor recolte mari la hectar, este determinată de pregătirea din vreme a terenului. De aceea, una din sarcinile cele mai urgente ce se pun acum în fața lucrătorilor din agricultură este executarea într-un ritm rapid a arăturilor pe suprafața de peste un milion de hectare încă nearată. În acest scop, se impune organizarea temeinică a muncii pentru ca în fiecare raion, în fiecare unitate tractoare și celelalte mijloace de lucru să fie folosite din plin. Așa cum se vede pe harta alăturată, care înfățișează, pe regiuni, procentul în care au fost executate arăturile de primăvară, aceste lucrări sînt, în general, întinzate. În gospodăriile de stat și cooperativele agricole din întreaga țară nu s-a arat decât 21 la sută din suprafața prevăzută. Harta indică faptul că cele mai mari suprafețe au fost arate în regiunile Oltenia, Banat, Ploiești, Argeș, Dobrogea și București. Dar în unele din aceste regiuni, situate în sudul țării unde se desprăvărează mai repede, iar pămîntul se zvîntă mai ușor, ritmul de lucru nu este corespunzător. În regiunea București mai sînt de arat 83 500 ha, iar în regiunea Oltenia — 59 000 ha. O situație mult mai nesatisfăcătoare există în regiunea Iași, unde mai sînt de arat, în cooperativele agricole și gospodăriile de stat, peste 100 000 ha; Crișana — 88 000 ha; Maramureș — 64 000 ha; Bacău — 55 000 ha etc.

Ritmul de lucru realizat pînă acum în diferite unități dovedește că se puteau ara suprafețe mult mai mari dacă ar fi existat suficientă preocupare pentru identificarea terenurilor mai zvîntate și folosirea intensă a tuturor mijloacelor de lucru. De exemplu, în regiunea Argeș gospodăriile de stat au făcut arături pe suprafețe care reprezintă 77 la sută din prevederi, în timp ce cooperativele agricole au realizat numai 36 la sută; în regiunea Banat s-a realizat 67 la sută în cooperativede, și 48 la sută în cooperative. O situație inversă este în regiunea Dobrogea. Aici, cooperativele agricole au făcut arături pe 37 la sută din terenurile prevăzute, iar gospodăriile de stat numai pe 7 la sută. Asemănătoare este și situația din regiunea Hunedoara unde cooperativele agricole au ajuns la 23 la sută, iar gospodăriile de stat la 6 la sută. Toate acestea demonstrează că încă nu s-a trecut la un ritm de muncă intensă, pierzîndu-se numeroase zile bune de lucru.

Tempul este înaintat și lucrările agricole de primăvară încep să se aglomereze și mai mult. Aceasta impune să se acorde cea mai mare atenție grăbirii arăturilor pentru a avea teren pregătit necesar înămînării culturilor. Este adevărat că în cele mai multe locuri terenul este umed. Dar pot fi identificate suprafețe mai zvîntate care să fie arate în primul rînd. Și aceasta în-deosebi în regiunile București, Banat, Oltenia, Crișana, unde sînt condiții mai prielnice de lucru.

Grăbirea lucrărilor agricole de primăvară și în primul rînd a arăturilor trebuie să preocupe îndaproape pe lucrătorii din gospodăriile de stat și S.M.T., pe membrii cooperativele agricole. Sub controlul și îndrumarea organelor și organizațiilor de partid, consiliile agricole și uniunile cooperative trebuie să rezolve opera-tiv toate problemele legate de buna folosire a tractoarelor și altor mijloace de lucru pentru ca în zilele care urmează ritmul de executare a arăturilor să crească continuu.

Întreprinderi noi pe Arieș

În localitățile de pe Valea Arieșului, începînd de la izvoare și pînă la înfîlțirea cu Mureșul, se construiesc noi întreprinderi care pun în valoare resursele naturale, pricepera și hărnicia oamenilor. La Gîrda — comună situată aproape de inima munților Apuseni, unde trăiesc iscusii ciubărari — se apropie de sfîrșit construcția unei fabrici care va produce anual 48 000 de butoaie și 2 000 me lăzi din lemn de fag. Mai jos, la Cimpeni — centrul raionului — va începe în curînd construcția unui combinat de industrializare a lemnului. Între altele, aici, peste 1 000 de meșteri moți își vor dovedi talentul la fabricarea mobilei sculptate. Urmind firul Arieșului, cătorul ajunge la Turda, important centru industrial al țării. La Electroceramica producția va crește în cîinca cu încă 10 000 tone, adică de 3,3 ori, pentru a putea face față necesarului de izolatori solicitați de ritmul impetuos al electricității. În acest scop a început construcția unei hale de fabricație cu o suprafață de 39 000 mp. Întreprinderea de prefabricate din beton se îmbogățește cu două noi secții, a căror construcție este avansată: secția de tuburi de presiune „Premo”, care va produce anual tuburi pentru aproape 100 km conducte, și cea de fabricare de canalizare, cu o producție anuală de 14 000 mc. Prepararea betoanelor, sortarea agregatelor, fasonarea armăturilor și alte faze ale procesului tehnologic vor fi mecanizate și automatizate. În apropiere, fabrica de sticlărie, una din cele mai vechi unități industriale ale orașului, în curs de modernizare și sistematizare, va realiza anual o producție de 2 500 tone articole de menaj. Lucrări de dezvoltare a capacităților de producție și de perfecționare a tehnologiei se fac și la fabrica de ciment și la uzinele chimice.

Înainte de a se vărsa în Mureș, Arieșul trece pe lângă poarta uzinelor „Industria sîrmei” din Cîmpia Turzii. În cîinca, această uzină va cunoaște o puternică dezvoltare.

AI. MUREȘAN
correspondentul „Științei”

Tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer și Paul Niculescu-Mizil au plecat la Moscova

La plecare, pe aeroportul Băneasa

Vineri dimineața, au părăsit Capitala, îndreptîndu-se spre Moscova, tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, și Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezi-

diului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., vor face o vizită de prietenie în Uniunea Sovietică.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, au fost prezenți tovarășii Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Alexandru Birliadeanu, Emil Bodnaraș, A-

Sosirea la Moscova

MOSCOVA 17. — Corespondentul Agerpres Silviu Poilă transmite: În dimineața zilei de 17 martie au sosit la Moscova tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer și Paul Niculescu-Mizil.

La aeroportul Vnukovo din Moscova, oaspeții români au fost întâmpinați de tovarășii Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., Dmitri Poleanski, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S.,

prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Iuri Andropov, secretar al C.C. al P.C.U.S., Andrei Gromiko, membru al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., și de alte persoane oficiale.

Au fost prezenți, de asemenea, Teodor Marinescu, ambasadorul Republicii Socialiste România la Moscova, și membri ai ambasadei.

ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI ȘI A MUNCII ÎN ÎNTEPRINDERI

În cadrul discuției deschise de ziarul nostru pe tema perfecționării organizării conducerii producției și muncii în întreprinderile industriale, în pagina a III-a își spun cuvîntul cadre de conducere din întreprinderi și ministere, activiști de partid.

scrisoare din Montevideo

Sursele subdezvoltării

Eduardo GALEANO
publicist uruguayan

Învăltit în sărpele discursurilor și al promisiunilor, s-a născut acum mai bine de cîinci ani așa-numita „Alianță pentru progres”. În cartea semnată la Punta del Este de reprezentanții țărilor membre ale Organizației Statelor Americane (O.S.A.) stă înscris următorul obiectiv principal: Alianța va transforma în două decenii America Latină într-o regiune dezvoltată prin intermediul unui program de ajutor economic, în bună parte de proveniență nord-americană. Delegatul Statelor Unite promitea un miliard de dolari drept ajutor anual și se referea, în termeni foarte convingători, la necesitatea de a se introduce reforme profunde în economia continentului. Congresul american nu a acordat însă decît 700 milioane de dolari pentru perioada 1961—1962 și 500 milioane pentru 1962—1963. De aici înainte, cifra a continuat să scadă și mai mult. Ca urmare, nouă membri ai Consiliului Interamerican al Alianței au demisionat, în semn de protest, față de lipsa de sprijin ce se manifestă chiar în țara care a inspirat cartea de la Punta del Este.

Cifrele reale rămîn totuși un mister ferecat cu șapte chei. Dar cele date publicității, deși sînt disimulate întotdeauna de maculatura groasă a propagandei, sînt totuși suficiente pentru a evidenția faptul că creditele efective însumează o cifră mult mai mică decît aceea teoretică. Totalul creditelor pe care le primește America Latină, sub diferite forme, din partea organismelor nord-americane, interamericane sau internaționale, se calculează fără scrupule, fiind atribuite Alianței.

Faptele arată că monopolurile nord-americane s-au hazardat atunci cînd au avertizat că reformele preconizate de Alianță în țările latino-americane ar crea un „climat de incertitudine”, care ar putea „descuraja investițiile particulare”. De fapt, „ajutorul” acordat în cadrul Alianței largeste piețele pentru industria nord-americană, ușurează plasarea excedentelor agricole și promovează „reforme” care implică un „stimulent al inițiativelor particulare” — adică nu contravin interesului capitalului străin și nici ordinii stabilite în cadrul fiecărei țări, în beneficiul oligarhiei locale.

Cînd fostul ministru de finanțe american, Douglas Dillon, a expus programul Alianței în fața Congresului, a scos în evidență faptul că țările beneficiare „se obligă să achiziționeze nu numai mărfuri, ci și servicii din Statele Unite”. Roberto Campos, ministru în cabinetul brazilian al lui Castelo Branco, declara la un moment dat:

(Continuare în pag. a VII-a)

opinii

PRESTIGIUL PROFESORULUI

de prof. univ. dr. docent L. BANYAI

Există un consens unanim: prestigiu prin definiție, titlul de profesor recomandă un om de mare cultură consacrat unei nobile misiuni umaniste și patriotice. Și e firesc. „Mai mare bu-nățete și folos — spunea Gheorghe Barițiu — nu se poate face omeniții decît prin creșterea și învățarea tinerimii”.

Tradițional, și îndeosebi azi, aștir în liceu cit și în învățămîntul superior, corpul nostru profesoral se bucură de o mare autoritate. În universitățile mai vechi decît cantenare din București, Cluj sau Iași, bunăoară, moștenirea lăsată de o pleiadă de savanți din cei mai renumiți, dascăli iubii și creatori de școli științifice a fost preluată și dezvoltată de un corp profesoral care inspiră respect prin pregătirea, pasiunea și dăruirea sa. Dar, individualizat, orice profesor poate avea un plus sau minus de prestigiu și autoritate. Importanță nu mi se pare însă constatarea că atare, ci atitudinea care se adoplă atunci cînd se observă un minus de autoritate și prestigiu, analiza situației care o determină.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea cu ocazia deschiderii acestui an universitar: „Fiecare institut, fiecare catedră să devină un factor activ în frontul nostru științific, o tribună de dezbateri, creatoră, de confruntare principală a opiniilor...” Văd în acest îndemn cheia problemei pe care o dezbăteam. Părerile care au atribuit instituției de învățămînt superior sarcini aproape exclusiv didactice, de înmagazinare și transmitere a unor cunoștințe delegate de dinamica gândirii creatoare, au avut ca urmare repetarea unor șabloane, sărăcirea activității didactice însăși și în anumite cazuri chiar subminarea prestigiului profesoral.

E inconștient că autoritatea omului care urcă la catedră se sprijină pe o seamă de atribuții ale profesiei, pe nivelul său ideologic ridicat și nu mai puțin pe integritatea sa morală, pe onestitatea și modestia sa. Dar prestigiul și autoritatea profesorului sînt determinate în primul rînd de cunoștințele sale de specialitate, fundamentale pe căuștiri și investigații științifice personale, pe contribuții originale la dezvoltarea disciplinei științifice căreia i s-a dedicat. Izolarea de activitatea științifică, necunoașterea lucrărilor noi din țară și de peste hotare este incompatibilă cu calitatea de profesor. Cel care repetă pur și simplu ce au spus alții este mai degrabă un colec-

ționar de păneri și fapte decît un creator. Fără îndoială, pentru o asemenea activitate este nevoie de un climat stimulator și

(Continuare în pag. a VII-a)

PAGINA A VI-A

■ Energia — un măr al discordiei între „giganți”
■ Omul în războiul contra cancerului

PAGINA A V-A

MILUȚĂ (fragment de roman de Al. Ivan GHILIA)

ancheta socială

Climatul infracțional

Brașov — orașul minier din inima munților Apuseni
Foto: S. Mendrea

Încerc, într-un birou al G.A.S. Domnești, raionul Curtea de Argeș, să mă lămuresc cum se pot prelăce oile în berbeci și puii în mărcini.

— Eu nu eram pe atunci aici — îmi spune contabilul-șef, Marin Colibășeanu. Eu sînt aici din primăvara trecută, iar povestea cu berbecii s-a petrecut cu un an în urmă.

Alături, revizorul de la trust, Florin Negoiță, deschide, dîndu-i dreptate, un dosar cu declarații în care se spune că în primăvara anului 1965 s-au strecurat de la femele la masculii între 70 și 100 de miei.

— Cum s-au strecurat?

— Din orare — îmi citește revizorul pasaje din declarațiile inginerului zotehnicist Gh. Proveanu și tehnicianului E. Mincu.

Privindu-l, contabilul-șef clipete des, apoi face un semn dîndu-mi a înțelege că asemenea erori se pot ivi cînd nici nu te aștepti, ba chiar sînt inevitabile.

— Noi înregistrăm ceea

ce ne spun îngrijitorii! Pot eu să știu cînd a lădat oia și ce-a lăcut? — întrebă el cu un aer de rememorare.

Mă gîndeam ce s-o fi înfîlțit totuși cu laptele, sau ce s-o fi petrecut cu mieii pe care cele 70—100 de oi înregistrate din „orare” la berbecii i-au adus, la rîndu-le, pe lume, în anii următori?

Înaintînd în mister îl întreb pe contabilul șef și despre pomi, adică despre cei peste 5 000 de bruni și nucii, proprietate a gospodăriei, care s-au cîntat, vreme îndelungată, în afara evidenței contabile.

— De ce nu i-ați înregistrat?

— Eu nu pot să nu execut dispozitiile directorului — îmi spune el puțin iritat.

— Iată cum stau lucrurile — îmi propune să explice inginerul șef, Marcel Șerban. Pomi erau,

într-adevăr, neînregistrați dar, prin vînzare, fructele intrau în veniturile gospodăriei.

— Și totuși, în ce scop erau ei, pomi, ținuți neînregistrați?

Inginerul oftează. În cele din urmă, după un efort vizibil se hotărăște să vorbească deschis:

— Asta se făcea pentru Trust. Trustul vedea că, la noi, se obține o producție mare de fructe pe un număr mic de pomi și de aici felicitările și evidențierile...

— Și primele, firește.

— Da, și primele — răcunoaște el. Cred că din același motiv s-au trecut și oile la berbeci: lapte mai mult, miei mai mulți pe un număr mai mic de oi. Nu știu precis pentru că eu sînt mai nou aici. În ce mă privește, cînd am văzut că pomi sînt neînregistrați, am anunțat la Trust.

— Pe cine?

— Pe inginerul șef al Trustului, tovarășul Rizea...

— Și ce v-a spus?

(Continuare în pag. a II-a)

FAPTUL DIVERS

„Pică pară...”

Au pornit cetățenii din satele Păulești, Ambud, Ameli și Pelin (comuna Ambud-Safu Mare) să construiască un dispensar, în urmă cu 6-7 ani. Mai întâi s-a încercat contribuția bănească de la cetățeni; s-au întocmit apoi documentații și devizul. A urmat aprovizionarea: lemne, țiglă, ciment. Și a-provizionarea a continuat: bălești, var, nisip. În 1965 s-au adus ușiile și ferestrele. Lipsese doar cărămizile. Și astăzi tot cărămizile lipsesc. Marfă rară. Se procură greu. Iar stăruința populară e acum „prospectează” piața.

Procesul broaștelor

La bară — doi înverșunați procesmeni: Elisabeta Ciocan, proprietara casei nr. 3 din str. Avram Iancu-Măgădici și fostul și chiar Ion Năstase. Motivul este, de astă dată, femeinic și deosebit de grav. Fostul chiriș suseșine că a cumpărat broaște noi pentru uși și că acestea au rămas la vechea adresă. Proprietărea rează neagă. În dispută sînt antroni marfă și avocați. (Încă n-au avut comisiile de expertiză). Din 1965, de cînd se tot judecă, chemîndu-se în instanță pe rînd, într-o ordine cronologică desăvîșită, au cheltuit vreo 3.000 de lei. Procesul broaștelor continuă. Cîi? — Nu știm. Nu-i frumos să te uși pe gaura cheii. Mai ales cînd nu știi ale cui sînt broaștele.

Sub plapumă

Grigore Cocolan avea o meșerie care ține de căld omenilor. Era seful setei de confecționat plapumi din eșarfă cooperativă meșteșugărești „Steaua roșie”-Tg. Jiu. Făcea plapumi după dorința fiecăruia. Cu materialul cooperativ și sau al clientului. De la un timp a început să lucreze și peste program. De unul singur. Făcea plapumi cu materialul cooperativ pe care apoi le vindea. (Invaluitarea lor 23.514 lei și-a însoțitor). Plapumile nu i-au ținut de căld. Deși proverbul avertiza: „În-tinde-te cît îți-e plapuma!”, lui i-au ieșit miinile afară. Erau prea lungi!

Consultații prin fe- reastră

Doi bătrîni, Tatiana și Gheorghe Colceriu din Hettur (Sighișoara) s-au îmbolnăvit. Un nepot a chemat pe docto-rița Elisabeta Gross de la circum-scripția sanitară Nădăes-Hettur. A venit, însoțită de sanitară Margareta Stoica. De teamă că bătrîni cu gripă și se vor molipsi și ele, le-au înținat termometrul pe feacă. Tot prin feacăstră au continuat consultațiile. „Ai 38, leilă, nu-i mare lucru!” Le-au dat și indicații: „Săntăte, leilă, și aveți gri-ță”. După două zile, bătrîni au căpătat duibă pneumonie, iar soția, pneumonie. Acum e rîndul doctoriței și sanitarilor. Consultațiile. Nu prin feacăstră. Cît mai de aproape. Nu vă temeți, ele n-au gripă: boala lor este de altă natură.

Rentabili- tate ...cu forța

Știi cum a hotărît Gavrilă Gal, seful stației C.F.R. Tg. Mureș Nord, să rentabilizeze transporturile electrice pentru întreprinderea de colec-tarea metalelor din localitate? Sîmplu. Reține! (În mod abso-lut) vagonetele încărcate două-trei zile în localitate. Apoi întocmește un proces verbal de contractare și încasează frumuseț banii. Ultima dată a încasat 1.140 lei localitate pentru că... el nu a expediat la vreme vagonul K 755 628 imobilizînd astfel vagonetele, seful stației devine rentabil pentru economie. Așa că voi trebui lucra mîștri. Însă după procedeuul său, de penalizare. În acest caz se dovedește rentabil.

Rubrică redactată de:
Ștefan ZIDARIȚA
Ștefan DINICĂ
cu sprijinul corespondenților
„Științei”

(Urmare din pag. 1)

(Mă gîndeam că ingi-nerul se al Trusului a că-put imediat sancționarea celor care folosesc un a-semena procedeu cu to-tul nepermis, dar...)

— Mi-a spus să avem grijă ca, pe viitor, să-l includem în plan.

este cîteva ore, sub mîni, la Strătuștii, stau de vorbă cu fo-stul director al G.A.S. Domnești, ing. Ni-coleae Mănea, — destituit și numit sef de secție la o altă gospodărie, cea din Cîmpulung Muscel.

E frîntinat, se vede că-l macină gîndurile — și e greu să admită că a să-vîrit, în numele funcției, un lanț de înclodări și a-buzuri. Oamenii vorbesc înăz cu mîhnire de faptul că fostul director aproba propunerii sau lua hotărîri care le-au avut gospo-dăria, că în urma hotărî-rii sale, 17 porci destinați oamnei au fost vin-duți unor salariați ai gos-podăriei (printre care s-a numărat și el) la prețuri de nimic, că gaza lui se folosea cînd voia de mi-lioane de transport sau de materiale din proprietatea gospodăriei, că în timpul iernii și el și contabilul se și alți salariați și-au adus oile în turma gospo-dăriei... Și pentru toate aceste fapte — unele frau-de evidente — fostul director își găsește tot te-ul de acuză: „N-am știut, nu m-am gîndit, m-am bazat pe o dispoziție a Trusului după care... etc. etc.”

Povestea acest caz procurorul sef adjunct al procuraturii regiunii Argeș, tovarășul Victor Raiou.

— Sigur, procuratura îl va cerceta și îi va sta-bili natura și gravitatea dar, observai? — atrage procurorul atenția — ca-zul este tipic pentru ceea ce numim noi: creșterea mediului infracțional. El cuprinde, în fapt, apro-poe toate elementele care, într-o situație sau alta, pot deveni favorabile intru-părilor din avut obștesc. Mai întâi starea evidenței. O evidență aproximativă, care-ți lasă impresia de nepăunț, de imposi-bil. Bineînțeles, nu putem da acum nici un califică-tor de ordin juridic — ca-zul trebuie cercetat cu toată atenția — dar tre-buie subliniat că toc-mai cu o astfel de „evi-dență” asigură și elasti-că se înconjoară mai toți înactorii. Nu de mu-lți, spre exemplu, noi le-am trimis în instanță pe Toma Gogorodea, fost gestiona-ru la cooperativa Horezu. El a adus statutul o pa-gubă de 150.000 lei. Ne-glijența, falsul și delapi-darea de care s-a făcut vinovat au fost acoperite de hăușul domniei în ce privește țineră ges-tiunii; el părea să nu dea nici o importanță găs-tionării, mîrșurile ză-ceau pe unde se ni-mereau, invenziunile erau întocmite superficial, ni-meni nu știa ce valori trebuia să existe în un moment dat în cazul. Disprețul acesta față de bunurile ce formează pa-trimoniul socialist este pe-depăsit de lege ca o purtare criminală. Alături de Gogorodea și-au pri-mit pedeapsa și contabil-ii care, electind „con-travali”, țesecău pe hitte ceea ce le dăca gestio-narului necănit.

O evidență strictă, fă-cută cu răspundere, con-stitue o primă măsură de apărare a avutului obștesc.

Revenind la cele pe-rișate în ce Domnești — ne spune în conti-nuare procurorul Victor Raiou — să mai observăm un aspect: ten-dința unora de a-și crea, cu ajutorul aceleiași evi-dențe eronate, „plusuri”. Aproape în toate cazurile de infracțiune privind a-vutul obștesc cercetate de noi, infracțiunile au por-tat de la credința că în gestiunea lor ceva era în plus, pentru că de-a lungul timpului ei lucraseră în așa fel ca acei ceva „în plus” să existe. Dar „plusul” nu putea exista decît înclucind, falsifi-cînd evidența care, res-punde la punct, scoate la iveală nu plusuri, ci mi-nusuri. Iată un exemplu și de acest fel:

Tot în ultimele luni au fost judecați 12 gestiona-ri de la „Vinălciool” care au adus statului un prejuci-diu de peste 600.000 lei. Ei lucrau cu două evi-dențe, una legală, iar alta fictivă, prin cea le-gală creîndu-și „plusuri”, iar prin cea fictivă țî-nînd, între ei, socotăca acestor „plusuri”. Trei ani a durat întreprinde-rea lor infracțională, în cele din urmă temeliile i-au putrezit.

— Ai vorbit de evi-dență. Dar controlul?

Cli- ma- tul infracțional

Care credeți că sînt raci-
lele controlului în ase-
mena cazuri?

— Am amîntit, într-un exemplu, de cei care au controlat gestiunea la co-
operativa din Horezu. El
a lucrat extrem de su-
perficial, creînd și înșuși
erori în evidență, în loc
s-o limpezăscă.

Datoria esențială a con-
trolului este să prevină di-
minuarea avutului obștesc,
să-l apere, să-l asigure
întărirea permanentă. Dar
sînt și cazuri — extrem
de rare, — cînd totuși —
cînd totuși cel venit în
control e pornit pe ciu-
peală. O astfel de apuca-
tură deschide însă un
drum larg spre hojze. Așa
s-a petrecut la întreprin-
derea Forestieră Jibloc,
din Rm. Vlcea. Aici con-
tabilul Pantelimon Vas-
ilescu manevra și fonda-
rile de investiții pentru
construcția de cabane și
penitente. Operațiunile a-
cestea erau controlate de
un inspector al Băncii de
investiții, care, constru-
indu-și în Rm. Vlcea o casă,
a convenit cu contabilul
să ia din averea întreprin-
derii, fără nici o a-
probare și fără nici o pla-
nă, niște bușteni. Conta-
bilul care, bineînțeles, a-
vindu-l astfel „la mîna”
pe inspector, care-l con-
trola acum doar „prin te-
lefon”, a delapidat, în
scurtă vreme, prin state
fictive, peste 100.000 lei.
Drept pedeapsă amîndoi
au primit 17 ani de în-
chisoare.

În acest caz furtul ar
fi trebuit să fie împedicat
de către propriul con-
trol al întreprinderii. Nu
fîntoaceana însă întreprin-
derile acționează, prin
serviciile lor, cu severi-
tate și întransigență pen-
tru ca nici cea mai mică
parte a avutului poporu-
lui să nu fie ciuntită!

Ba, unșori, sînt chiar
prea îngăduitoare. dis-
puse să lerte.

În povestea tova-
rășului procuror
de la Jibloc, cu sevari-
tate și întransigență pen-
tru ca nici cea mai mică
parte a avutului poporu-
lui să nu fie ciuntită!

Pe toate meridianele
globului se vorbește tot
mai des despre necesita-
tea sporirii resurselor de
apă potabilă și despre
măsurile de prevenire a
poluării apelor ca cele
impunătoare ale lumii con-
temporane. Și pe bună
dreptate. Poate apare ciu-
dat, poate „sună” bizar,
dar progresul economic al
oamenilor solicită... apă. In-
dustria — acest „setiță
modern” — înghite circa
150.000 litri apă pentru
fiecare tonă de oțel,
200.000—500.000 litri pentru
fiecare tonă de hîrtie,
1.200.000 litri pentru o
tonă de aluminiu, 2.200.000
litri pentru o tonă de ca-
uciuc sintetic etc.; pe mă-
sură ce devine mai inten-
sivă, agricultura absoar-
be rîuri întregi.

O privire chiar sumară
aruncată pe harta țării
noastre atrage atenția a-
supra bogăției de ape
ce-i brîzdează teritoriul.
Dar ritmul rapid în care
se dezvoltă industria și
agricultura, precum și ri-
dicarea continuă a gradul-
ui de confort fac să cre-
ască din ce în ce mai
mult consumul de apă:
se construiesc noi conda-
te de aducțiune, stații de
pompare, canale, lacuri
de acumulare.

Un consum mai mare
de apă are însă drept
consecință directă eva-
cuarea unui volum cora-
pundător de ape uzate. Și
cum în majoritatea cazu-
rilor resursele hidrologice ale
țării. Problema poluării,
dacă nu este examinată
din timp și cu suficiență
răspundere, poate face ca
apele hidrologice ale țării
să devină din folositoare —
dăunătoare, alți pentru
fauna și flora acvatică,
cît și pentru om. Iată de
ce asigurarea condițiilor

Noul spital din Hunedoara
Foto: S. Cristian

o expertiză care contraze-
ceza contraxperiza și din
nou acuzarea cere o con-
traexpertiză care contraze-
ceza expertiza. În total 4
expertize, două de o par-
te, două de alta, contraze-
zîndu-se și anulându-se.

— Este — înclucîndu-
ză procurorul — din mo-
ment ce pornim de la a-
celeiași date se trag con-
cluzii diferite! Sînt cazuri
cînd aceiași experți în
faza de cercetare penali-
stabiliesc un prejudiciu,
iar pe parcursul judecă-
ții își schimbă părerea.
Instanțele au totuși posibi-
litatea să determine ob-
iectivitatea lor. Am avut
un caz la Muscel: o sus-
tragere de la o coopera-
tivă agricolă de produc-
ție în valoare de 60.000
lei. În timpul procesului
se face o expertiză care
scade dintr-o dată valo-
rea pagubii la 15.000 lei.
Pe baza acestei exper-
tize Tribunalul raionului
Muscel l-a condamnat pe
delapidator la o pedeap-
să mai mică. În recurs
însă Tribunalul regional,
la cererea procururii de
a se restabili adevărul,
i-a aplicat pedeapsa cu-
venită. Dar dacă procu-
ratura nu mai interve-
ne?

Ar trebui ca expertii să
poarte răspunderea re-
zultatului pe care-l pre-
zintă în justiție. O pro-
punere: să se creeze cor-
puri oficiale de expertii!

Ar trebui poate luate și
alte măsuri, dar în primul
rînd e necesar ca fiecare
colectiv de muncă, cetă-
țenii înșiși, opinia publi-
că să se lase, prin în-
teroga civică, nici cea
mai nesemnătată bresă
spre lezarea avutului
obștesc.

de salubritate a apelor se
impune cu tot mai mare
necesitate.

Trebuie arătat că para-
lel cu construcția de noi
întreprinderi și obiective
social-umane s-a cu alor-
nat, importanta fondur-
i pentru construcția de sta-
ții de epurare a apelor
residuale și de moderni-
zarea a celor existente. Pe

scăle de specialitate, efec-
tuează cercetări în vede-
rea determinării posibili-
tăților de înălțare a sta-
țiilor de impuritate și ac-
tivitate a apelor.

Există și prevederi le-
gale în acest sens. Or,
Comitetul de Stat al Ape-
lor, în grîia căruia intră
păstrarea calității apei
prin elaborarea celor mai

NU IGNORAȚI SALUBRITATEA APELOR! puncte de vedere

de dezvoltarea industriei, a-
pariția de noi tehnologii,
și sporirea necesi-
tăților de apă pentru
populația orașelor și sa-
telor, pun în fața specia-
listilor probleme com-
plexe în ce privește gos-
podărirea și protejarea
resurselor hidrologice ale
țării. Problema poluării,
dacă nu este examinată
din timp și cu suficiență
răspundere, poate face ca
apele hidrologice ale țării
să devină din folositoare —
dăunătoare, alți pentru
fauna și flora acvatică,
cît și pentru om. Iată de
ce asigurarea condițiilor

adevocate metode de epu-
rare a apelor uzate, ar
trebui să determine apli-
carea riguroasă a măsur-
ilor prevăzute de lege spre
a exclude posibilitatea
eliminării în cursurile de
apă a substanțelor toxice
provenite de la fabrici și
uzine, ca și de la cînti
construcții. În ultima vreme
se constată însă că, învo-
cîndu-se decalajul surve-
lînt între capacitățile mici
ale stațiilor de epurare și
volumul mare de ape uzate,
întreprinderile le eva-
cuază în rîuri fără a le

de Ion ZĂVOIANU
cercetător la Institutul
de geologie-geografie
al Academiei Republicii
Socialiste România

îngă diferite ministere și
unități economice s-au în-
ființat institute și ateliere
de proiectare în scopul
cercetării și adoptării so-
luțiilor celor mai bune
pentru epurarea apelor
uzate. Comitetul de Stat
al Apeilor, prin institutule

mal epura. Sînt cazuri
cînd nici lacurile și rîurile
folosite ca strîduri sau
locuri de agrement nu
sînt protejate împotriva
poluării. În măsură insufi-
cientă se elaborează stu-
dii pentru cunoașterea
mai exactă a fenomenelor
de bază — fizice, chimice
și biologice — implicite
în procesele de purificare
a apelor poluate, a evolu-
ției vieții acvatice sub in-
fluența poluării etc.

Studiile întreprinse sînt
de cele mai multe ori ne-
finalizate, celelalte as-
pecte sînt analizate uni-
lateral și nu există perso-
nal cu calificare superio-
ară care să se ocupe
cu completarea de aceste
probleme. Or, este știut
că apa, cu implicațiile ei,
se plasează ca obiect de
cercetare la zona de in-
terferență a cîtorva științe.

Tocmai de aceea un bun
specialist trebuie să cu-
noască la fel de bine fi-
zica, chimia, matematica,
cît și geografia, biologia
s.a. De altfel și literatura
de specialitate este insufi-
cientă.

Acțiunea de protejare a
apelor trebuie pornită de
la principii că cea mai
bună epurare a apelor
de suprafață se poate
face chiar din locul unde
apa este folosită, adică
din secțiile și atelierele de
producție, de la consu-
matorul public. Aceasta
este o chestiune de mare
importanță, alți în prezent
cît și în perspectivă, în-
tereseînd dezvoltarea eco-
nomiei și sănătatea popu-
lației.

Organizarea intervențiilor ope-
rative pe trasee este o altă latură
a activității de deservire auto-
mobilistă ce nu poate fi neglijată.
Dar nici ea nu este pusă la punct.
Anul trecut, U.R.C.M. a adus, prin
dețurarea din Cluj, în atelierul mo-
bil pe care, dintr-o înșufiență ca-
noașterea a solicițiilor, l-a îndru-
mat pe un traseu de numai cîțiva
km (Eforie-sud — Mangalia) și nu
pe cele lungi (Hîrsova — Mamaia
sau Ostrov — Constanța), unde lo-
calitățile sînt așezate la distanțe
mai mari și unde ar fi fost real-
mente necesar. În aceste condiții,
activitatea „dovîndindu-se” nerenta-
bilă, în plin sezon estival mobil
a fost trimis înapoi la Cluj. Și ace-
sta deși automobilii sînt susțî-
ți prezența atelierelor mobile pe tra-
seele lungi este absolut necesară.

Ce perspective se întrevăd? Tov.
Mihai Maraloi, vicepreședintele
al Unitunii regionale a cooperativei
meșteșugărești Dobrogea, ne-a as-
scurat că în timpul care a rămas
pînă la deschiderea sezonului se
vor extinde unele stații de spăla-
re, iar cele existente vor fi dotate cu
utilaje noi etc. Astfel, la Mamaia
capacitatea stației va crește de trei
ori, iar cea de la Tulcea va fi mo-
dernizată. Pentru a se asigura o
deservire calificată și operativă
au fost trimiși la specializare
numerosi meșteri. Sînt prevă-
zute și alte măsuri organizatorice.
După părerea noastră însă, bazată
pe fapte, nu pe vorbe, optimis-
mul interlocurilor noastre, împărțit
și de alți factori cu munci de răs-
pundere cu care am discutat, ne
are o bază destul de solidă. Să sper-
răm că ea va fi găsită și încă în
timpul cel mai scurt.

Vasile MIHAI
corespondentul „Științei”

Cum va fi organizată CIRCULAȚIA TURISTICĂ PE LITORAL?

Pentru a înlesni accesul spre locu-
rile turistice și cele de mare va-
loare istorică și documentară aflate
în regiunea Dobrogea a fost creată
o largă rețea de drumuri, a fost des-
chis un număr însemnat de unități
de deservire a turiștilor. Anul trecut,
de exemplu, a fost modernizată so-
seaua Constanța — Căldărasi prin
Ostrov, creîndu-se o a doua legă-
tură cu Bucureștii; de asemenea, a
fost modernizată șoseaua Constanța
— Măcin, care leagă direct, prin
Brăila, Dobrogea de drumurile tu-
ristice ale Moldovei; au fost pier-
tute numeroase alte drumuri ra-
tionale și comunale. În timpul care
a rămas pînă la deschiderea sezo-
nului estival vor mai fi amenajate
căile de acces spre cetățile vechi
Istriei, spre Capidava și Dinogetia.

Rețeaua largă de drumuri și nu-
mărul mare de autovehicule impun
crearea unei tot alit de largi re-
țele de prestări de servicii. Cite-
ceva în această direcție s-a făcut
pe arterele principale, în 7 puncte
ale regiunii au fost deschise stații
de benzină cu program permanent;
au fost construite stații și puncte
de spălare-gresare și amenajate
locuri de parcare. Totuși, se pune
întrebarea: sînt suficiente și cor-
pondente unitățile prestatoare
de asemenea servicii?

Am făcut un sondaj printre po-
sesorii de autoturisme și alți ama-
tori de drumetie „motorizată”. Con-
cluzia — înșufită, de altfel, de fa-
ctorii de răspundere din regiune —
este aceea că nu s-a făcut încă des-
tul. Deficiențele au rădăcini mai
vechi și ele își găsesc originea în
insuficiența înțelegere de care au
dat dovadă, ani de-a rîndul, UCE-
COM, O.N.T., Ministerul Petrolului,
— ca să numerăm doar cîțiva din-
tre factorii responsabili. Numărul
stațiilor de spălare-gresare al spa-
țiilor pentru parcare a mașinilor este
neîndeștător; n-a fost încă re-

zolvată problema atelierelor de re-
parații și intervenții operative; lu-
crații care deservesc aceste sta-
ții sînt insuficienți ca număr și o
parte din ei o calificare slabă.

Dar problema nu se reduce nu-
mai la aspectele semnalate. Capa-
citatea stațiilor de spălare-gresare,
chiar și a celor nou construite,
nu acoperă volumul solicițiilor.
La Constanța, în perioada de vîrf
a sezonului, mașinile au așteptat
ore în sir să le vină rîndul la se-
ral. Cauza? Cînd a fost proiectată
stația de care răspund — ne-a spus
Gheorghe Dăneanu, responsabil
stației din Constanța — nu s-a avut
în vedere tocmai creșterea numă-
rului de mașini, fenomen mai mult
decît previzibil.

O primă soluție pentru rezolva-
rea măcar parțială a unor aseme-
nea neajunsuri — valabile intru-
civa și pentru punctele de între-
ținere de la Tulcea, Hîrsova și Ba-
badag — se pare că a fost găsită,
dar cu mare întîrziere, deși
U.R.C.M. Dobrogea a sesizat
UCECOM încă din octombrie anul
trecut. Se preconizează extinderea
spațiilor de lucru prin instalarea
unor bari metalice. Din păcate
însă, deși mai sînt doar două luni
pînă la deschiderea sezonului bal-
near, aceste bari — care ar urma
să fie confecționate de o întreprin-
dere ploieștenă — nu au fost încă
măcar comandate. Este locul să
mai amintim că la stația din Con-
stanța au fost aduse în număr de 1
trecut utilaje dar care nu au
montate în totalitate nici pînă
acum. Din cele patru cricuri, care
costă 120.000 lei, au fost fixate nu-
mai două. Cu ecelelalte două este
o întregă poveste. Se tot discută
unde să fie montate: la stația din
Constanța sau la cea din Mamaia?
Cam aceeași soartă o au și unele
utilaje aduse din import.

discuții • păreri • propuneri

ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI ȘI A MUNCII ÎN ÎNTRINDERI

Am desprins câteva aspecte prin care am explicat cum este posibilă realizarea unei producții ridicate și de un înalt nivel calitativ...

Imperativul ordinii și disciplinei în viața întreprinderii

Oleg JUNCU inginer-șef adjunct al uzinei „Unirea”-Cluj

Am reflectat asupra tuturor acestor aspecte, ce par minore la prima vedere, și consider că tocmai în aceste domenii în uzina noastră...

degele, că organizarea locului de muncă are multe neajunsuri, că transportul intern și fluxurile tehnologice sunt susceptibile de îmbunătățiri...

crează posibilități de a sporii producția. Mă gândeam, chiar atunci când vizitam fabrica, că asemenea lucruri...

Să curmăm folosirea nerățională a potențialului tehnic și uman!

Ing. Ion IOSEFIDE secretar al Comitetului orășnesc București al P.C.R.

Perfecționarea activității productive a întreprinderilor presupune aplicarea metodelor și formelor avansate de organizare a producției...

stresază elocvent ce rezultate economice superioare se pot obține prin aplicarea acestei metode de organizare...

Societatea absolut necesară ca în întreprinderile noastre să se lucreze la un nivel înalt...

Am insistat asupra acestui exemplu pentru a ilustra ce mari rezerve pot fi puse în valoare când organizarea producției este bazată pe elemente științifice...

De ce perfecționare doar într-o secție a uzinei?

Ing. Nicolae NIȚĂ director tehnic al uzinei „Electroputere”-Craiova

Este oare posibilă îndeobste cunoscut că organizarea științifică a producției se înscrie alături de progresul tehnic...

vate, a tuturor etapelor procesului de producție, începând cu pregătirea tehnică și încheind cu livrarea produselor...

Se impune o precizare. La fabrica „Clujana”, de ceva timp, se experimentează o nouă structură organizatorică...

Complexitatea crescândă a întregii activități de producție și conducere a întreprinderilor generează necesitatea unei informări tehnico-economice...

muncii mult mai scăzută față de alte țări cu industrie dezvoltată. Propria noastră experiență ne-a arătat ce rezerve mari pot fi puse în valoare prin aplicarea metode științifice de organizare a producției...

Din capul locului țin să afirm că, după părerea mea, actuala structură organizatorică a întreprinderii din industria ușoară a devenit necesar să se revizuiască...

Table with 3 columns: Denumirea, Clu, Flacăra, Dimboș. Rows include Tehnic, Planificare, Financiar, Aprovizionare, Desfacere, Administrativ, Mecanic.

Ing. Traian MICOROIU șef serviciului organizarea producției și al întreprinderilor din Ministerul Industriei Ușoare

din modul în care sunt compartimentate întreprinderile, cât și din imperfecțiunile ce există în stabilirea atribuțiilor și răspunderilor diferitelor verigi.

Complexitatea crescândă a întregii activități de producție și conducere a întreprinderilor generează necesitatea unei informări tehnico-economice...

mulțimesc rezultatele bune obținute într-o singură secție a uzinei. În acest sens, anul trecut s-a inițiat alcătuirea unor grupe de organizare a producției în cele 4 fabrici...

Raportul anormal între munca de concepție și de execuție tehnică să fie lichidat!

Ing. Traian MICOROIU șef serviciului organizarea producției și al întreprinderilor din Ministerul Industriei Ușoare

victul producției, serviciul creației, serviciul tehnic, mecanic-șef, laboratoarele etc. — ar trebui să fie grupate sub conducerea directorului tehnic sau, în întreprinderile de grad mic, inginerului șef...

Informarea economică eficientă va putea ridica nivelul conducerii

Nicolae ȘT. SZABO contabil-șef uzina „Mar”-Ploiești

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

degele, că organizarea locului de muncă are multe neajunsuri, că transportul intern și fluxurile tehnologice sunt susceptibile de îmbunătățiri...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

degele, că organizarea locului de muncă are multe neajunsuri, că transportul intern și fluxurile tehnologice sunt susceptibile de îmbunătățiri...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

de la o zi la alta, pentru frinarea perpetuării unor asemenea anomalii. O informație economică bine pusă la punct nu poate fi concepută fără mijloace mecanizate de calcul...

Al. Ivan GHILIA

In noul său roman, *Ingerii bicului*, în curs de apariție la Editura pentru literatură, scriitorul Al. Ivan Ghilia zugrăvește viața unei familii numeroase din nordul Moldovei, familie greu lovită de calamitățile războiului, parcurînd toate etapele acestei tragedii pînă la victoria insurecției armate de la 23 August. Printre eroii principali ai cărții se află, alături de Maria Dimitriu — simbol al devotamentului și dragostei materne, pivotul principal al acestei familii — și de figura plină de farmec și înaltă a Negosinei, înăuntru a căreia Miluță, muncitor celerist, împreună cu cițiva mecanici de locomotivă integrati în mișcarea ilegală comunistă, el participă la lupta împotriva dictaturii fasciste. Un episod al acestui lupte, în care se conturează începutul activității revoluționare a eroului, este descris în fragmentul pe care îl publicăm.

MILUȚA

FRAGMENT DE ROMAN

Miluță abia mai mișca picioarele. Făcuse pe jos douăzeci sau treizeci de kilometri, de cum sîrise de pe locomotivă și se pierduse de mecanic. La început îi dăduse prin gînd să se întorcă și să-l caute, dar era o prostie, ar fi căzut în mina nemților și lugi aproape-n neștiere pînă-l lăsară picioarele. Acum gîfîta, nu mai putea. În era toarna. În lepadă bluză lăcioasă și murdărie ca să nu fie recunoscut, o zvîrlit într-un gang și se zgribulă cuprins de frig. Pași se apropiau, erau mulți, umpleau strada și Miluță știu înainte de-a da colțul la abator, numai după cadentă, că nu erau ai noștri. „M-am ras, își spuse, și se opri. Măcar s-o pot anunța pe mama. Dar de ce? Se dojeni singur. Să se sperie de-geaba!”

Vru să întorcă fața să se uite, dar se îndrîji și privi înainte. „Moș Turcanu trebuie să fie în munte acum. Le-a tras clapa, se gîndi și-și îndreptă umerii, parcă lepadă o povară de pe el. Miine cînd o să se audă, tot depoul o să sară-n sus de bucurie. Nu-i după capul lor. N-or să ducă nici un mecanic în Germania!”

Avea umeri înguști, slabi, și cînd mergea se apleca puțin și-și legăna spina. Crescuse prea înalt, era subțire, numai oase, și mergea răschiind cataligela, cu miinile în buzunare, gheboșat, parcă să se facă mic mic, să nu-l vadă patrula. Patrula — rap-rep-rap! — înainta din față, drept spre el, și nu în șir indian, cum s-ar fi așteptat, ci în lanț, ocupînd toată strada, ca la o rație. „Dar n-au nici o grabă. Nu știu cine-s eu și dacă ar ști, puțin îmi pasă. Un singur lucru. Să nu-l prindă pe moș Turcanu, și pe moș Turcanu nu-l prind eu. Nimeni nu cunoaște locurile ca el și chiar dacă n-ar fi așa, nu degeaba s-a născut pe locomotivă și-și știe jumătățile din oraș. Oriunde se oprește și bate, la orice ușă, găsește adăpost!”

Lugi pasul și-i veni să rîdă. Nu bănuia nimeni ca s-a petrecut și cînd va povesti... „În noaptea asta să mă pot duce la depou să le spun, s-ar strîca de ris. Șicla de nivel! Măicuțică, cum îa dat prin cap! Să mor dacă nu povestesc la toți, dacă nu umplu orașul! Să ajung o dată acasă, să-i spun mamei și, de miine, baste! Nu mai calc pe la depoul! Cine vrea s-o-nîndă cu ei, n-are decît!”

Rap-rep-rap! În amîni de Alexandru. „Nu era același lucru, firește. Alexandru plecase pentru specializare, pentru aviație. De unde să știe? Le-au imbrodat. Și pe alții i-au imbrodat ei, dar și moș Turcanu... Să-i dea lui prin cap...”

Dădu colțul și se clătîni împleticindu-și picioarele ca un om beat, ceea ce nu-l venea deloc greu să pară, cu obosela aceea groznică pe care o lăsa după el — și, lîndu-și-o direct prin mijlocul străzii, întepindu-și fălcile, ridică pe neașteptate umerii, aproape n-are nici un rost să facă pe caraghiosul, și se opri în fața patrului...

— Bîite... Scose cu stîngăcie, deși gestul lui ar fi trebuit să fie plin de bravură, tabachera pe care-o șterpeliase de-acasă — măică-să o credea pierdută, rălicărită printre lucruri, o dată cu evacuarea lui — o țigără poezînd și închinînd tabachera la loc sub noșul neamțului, fără să-i servoașcă și așteptî la gîm. — Bîite... Am un frate în Germania, șopti repede, nesigur.

Dar neamțul din fața lui se holbă caraghios, neințelegînd românesele, apoi întelise că i se cerea loc, ȳni și scoase o brichetă nichelată din buzunaru lui. — Bîite, bîite — spuse Miluță și se aplecă brusc.

Dacă ar fi fost mai atentă casca lurtită, ar fi putut observa cum îi tremură miinile și poate... Dar asta nu era un indicu, nu avea nici o importanță. „Tot nu mă prindeți, nu, ștergeți-vă pe bot!”

Patrula se opri și se uita la el. „În Germania, hai!, îi veni să le strige. Robi, hai! Să ne faceți robi ca pe tratemiu! Ei nu, că n-om fi noi chiar ații de proști. Pînă miine aș fi tot depoul și stăpînindu-și încordarea, se aplecă, sorbind fiacăra prin țigără, orbit și speriat că-și pierde cumpătul, și începu să țușească. Tușind încă și sforțîndu-se să-și recapele vocce și stăpînirea, își ridică fruntea și privind la fel de nevinovat în ochii mirajii ai căștii de fier, șopti precipitat:

— Danke schön! și porni înainte. Se înecă de-a binelea, zgduid de tușe, îi dădău lacrimile și aruncă țigara. „Lasă-că nici moș Turcanu nu lumează și nu-i mai puțin respectat pentru asta. Mă-a spus că e lumet și se lăsat. Foarte bine! Se consola și-o rupse la fugă pe după cinematograful „Cepitol”, strerucindu-se prin gangul îngust, răpuzînd în curtea liceului de băieți. Nici Tom nu lumează, își amîni, dar gîfîta stăpînit de frică. Abia mai putea respira. „Ce dracu? Ce m-a apucat?”

Sări din fugă peste scacuc cu hulubele ridicale, care-i lăsa în drumul — cunoscut în tot țirgul, un fel de emblemă a orașului, cu care se căra de la periferie apă le inter-

nat — și se opri, cu urechea în pașpe, să-și tragă răsularea. „Sînt un mucos. Mucosule, își spuse. N-ai nici un drept să judeci lucrurile. Dacă moș Turcanu a știut și nu ția spus nimic, s-a gîndit el bine de ce face asta. Puteai să-i dai toate planurile peste cap, și pe urmă poate nici n-a știut. De zvonit că să ne le ție tot depoul, dar de unde să știe că chiar cu noi o să înceapă? S-a orientat pe drum, asta-i toată povestea, și dacă în locul lui era eful, care voia sau nu îndrăznea de frică, te trezeai în Germania lîngă frate-tu, la scos cărbuni, nenorocitul, că-mi vine să-ți dau palma de blag ce ești!”

Îi vijiiu ascuțit urechile, parcă sufla un compresor printre scînduri, și i se părea că din toate părțile s-aud pași, că tot orașul e-n mișcare. Un miros greșos, amestecat cu iute, înfipit ca un cuțit între ochi, la rădăcina nasului, îi făcu să înecască și să se ferească, parcă ar fi pus mina pe el. „Ritit!” făcu, și-un vînt de gheață îl străbătu pînă-n creștet.

„Danke schön! Asta-i prae de tot! Prae de tot, la dracu! Nu eșe curînd! Am nă-luciri!”

Își strînse dinții și stătu nemiscat. Nu. Nu mă prind. Unde sînt? Nu-i nimeni.

De da. Ptiu! se zgribulă și scuipe scuturîndu-și umerii. Sări și-n ușa mai ascuțit o clipă. „S-a împiedicat, dobitoicul! A dat peste sacul Ritit!” scriși în întineric, scofînd un sunet care imita un gheoi și se furisă, mistuindu-se în întineric.

„M-a ales pe mine, tocmai pe mine, pentru că am un frate pe front și alți-n Germania. Clar, își spuse și oștă pe bișbiite scindura smulsa din gard, în colț, lîngă bisericuță, pe unde se strecura Tom, în recreație, cînd o ștergeau în oraș. Trebuie să ajung acasă, să-i spun mamei. Să mă ascund!”

„Pe unde s-o iau?” Potrivi talpă lată lîngă talpă lată și zvîcni dincolo. Respiră greu, ciulind urechile.

Se strecură printre pomi, se răsuci întinzînd gîtul și ascuțit. Cuprins de veselle se apropie de bisericuța veche rămasă de pe timpul lui Ștefan cel Mare, care se deslușea gheboșată în întineric, mai neagră decît întinericul, cu turle luguțate de la intrare, ca un duh al nopții.

Ocoli prin spațiile altarului, își îndreptă umerii, lînd o tînuță ci mai lejeră, ca un licean care-și face plimbarea de seară și, bocnînd cu pantofii lui scilicitei, fără blaheci, pe trotuarul îngust de piatră, feri într-o parte, cu piciorul, porțita și ieși în stradă.

Aici se opri, dar numai o clipă, că și pe colț, înainte de-a înfîșa patrula, apoi porni drept spre mijlocul străzii răsulînd lîngă moale ca prin somn.

Rap-rep-rap-... Patrula urca. Aceeasi sau alta? Își simțea mușchii picioarelor zvîcînd, apoi zvîcniturile i se urcară spre inimă. Ceva ascuțit ca un vînt de ac.

„S-a sfișit...! Incercați prin mandat de arestare, lie prin orice...” Prin ce? Să se lase prins? Prins! Să-l ducă pe el ca pe Alexandru!

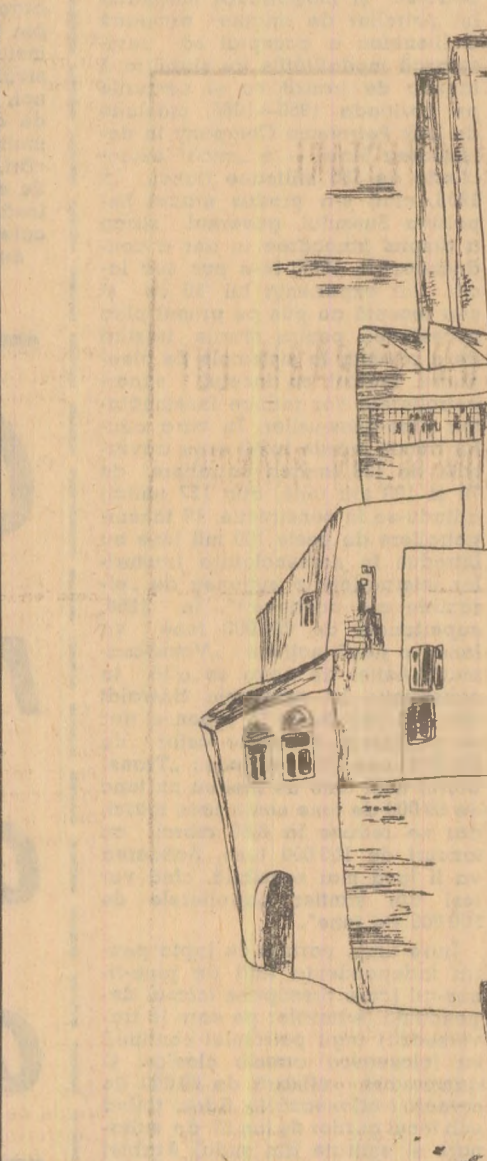
Simți înăpăturii mărunte în ceală, de-a lungul pieptului, de-a lungul brațelor și-i veni să se lase la voia înfîmpării, să se oprească, să se întindă în stradă și să închidă ochii. „Fie ce-o fi” — îi trecu prin cap și mergeînd, cu răpăturile ca niște scrișnete de piatră în urechi, rap-rep-rap, i se păru că se turtește. Că i se turtesc umerii și se lasă în piept, pieptul se fleșcăie, plîncele îi ghiorăie, picioarele îi intră în pămînt și pămîntul se cutremură sub izbitura aceea neîntreruptă: rap-rep-rap.

Repetă întocmai figura: se îndreptă direct spre ei, cu fruntea sus, cu ochii încordăți, lărgiți, parcă să-i vadă mai bine la față și pe toți deodată...

Auzi un țenel metalic, rece, scurt; hîc-hîc, glonțul lunced pe feavă, clîșnîntul închizătorului, și toată lumea se goli și se umplu de acel sunet care acoperi răpăturile bocnelor, acoperi tot...

Begă miinile în buzunar, să se prindă de ceva și, ajuns înaintea aceleia unei care se-nîndea spre el, se opri cu pieptul în feavă, scoase tabachera și de data asta, după ce-l luă o „Plugară” — mai avea cinci, le numără cît lău țigara — rămase cu tabachera deschisă, lîndu-se spre soldat: — Bîite... Foc! Foc! Foc! Am un frate în Germania!

Oul! Germania! Out. Parcă paralizat de gestul lui, hipnotizat, soldatul lăsă arma în jos, băgă o mînă în buzunar, scoase bricheta și-o aprinse.

Desen de EUGEN MIHAESCU

— Danke schön! Danke! Îți pîșă scurt cu o voce schimbă Miluță, și-n clipa aceea...

Știa că abia de-acum începea Treutul de la țentul cizmelor și armelor încărate, nici nu mai aștepta să se îndepărteze bine și-o rupse la fugă. Dacă l-ar fi văzut moș Turcanu sau Alexandru... dacă ar ști! I sau Tom...

Nu se încurcase deloc și nu-l încurcase nici pe moș Turcanu... Ar fi putut să-l încurce, și un minut, sau cît a trecut pînă s-a dezmeticit, a crezut de teamă că nici n-o să poată să se arăte la timp. N-a avut nimic pînă a intrat în oraș, cît a fugit, că vine pară de la capătul pămîntului și-abia acum... Ce dracu, că doar e trecut. A trecut și prima patrulă, a scăpat și de-a doua, de ce? Ah, mi-am pierdut capul și-i spus. Cum o să mă duc la mama în halul ăsta! Și-asa se teme. Ce fac? Trebuie să mă liniștesc. Linște!

Fugea și aștepta să audă eburul înșind ca o explozie, dar nu era nimic, și la bine că se uita în urmă, parcă liza spaima după el. Timplele îi zvîcneau, apoi, cu-o uimire care-l zbăci... descoperi luna.

„Mău, miorlău! Îi venea să țipe și se strîmbă la car.

Luna se ivi dintre acoperișuri, rostogolindu-se pe cer și strada părea stropită, așternută sub picioarele lui cu lună. Pășea pe lună. Pereții înzăpezii, ferestrele negre și, departe, fulgurații scurte, ca o lună izbită cu patul armat, împroscau tot cerul în direcția frontului.

„Dacă-s acasă? Dacă m-așteaptă? Dacă au arestat-o pe mama și pe Negosina? Dacă le-au ridicat pe amîndouă?”

Sunetul era clar și alit de surd și de puternic, că-i spîrgea urechile. Tîșșș! Locomotiva pară exploda, parcă se desfișea și se-mprăstia în mil de bucăți, cu-o repetiție îngrozitoare înfîcî nu se mai putea face nimic. Își holba ochii de groază și se uita înapoi.

Lîngă gară, marginea de răsărit a orașului plînea în făcări și, dintr-odată, nu mai auzi nimic. Nici un zgomot, nici un țipăt. Orașul pară era mort, golit de viață. Nici bocnîntul patrului! Numai răsularea lui fierbinte, scurtă, șuerătoare, umplînd tot golul.

Se frase în umbra unei cocioabe, cu spațelă proptit în perete, simțînd verul zgurțuros în ceală și lăsîndu-se în jos, sprînjînd în labalele picioarelor ca pe-un arc, cu ganunchii îndoiți, răsulînd adînc să se liniștescă, și-și simți pieptul plin de un miros amestec și dulceaș ca de carne arsă.

Se uită în dreapta, în stînga, se săliș pe ganunchii.

Aerul, ce-noldeaua în apropierea depoului, era limbat ca de-o umezeală, de fum, ca o transpirație a acestei părți a orașului, cu iz dulceag și înecăcios. Îl frăgea în piept și-i simțea ca o grăsimă întinzîndu-se pe piele, împregnat în haine, chiar în pielea lui. Buh! se strîmbă și sări în picioare.

„Și numai Alexandru e de vină. Alexandru singur. S-a luat după Toma. El a vrut. Credea că dacă Toma... lua-o-ar dracu de treabă! C-a uitat cine-i Toma și cine-i el, nenorocitu, că le mai face să și rîzi!”

Lîmpele, pară desenat pe cer, văzu turnul calendarului despical în două, cu ceasul mare dominînd molarurile și dărîmăturile, cu acele lui fostorecente, care nu-și pierduseră nici o iotă din strălucire, oprite la șapte și un șier!

„Șapte și paisprezece minute, preciză, și-și stăpîni clătîntăniul dinților. Danke schön, își spuse. Te pomenești că mai umbli! Ia te uită! se minună. Te pomenești că alita-ia ora, nici nu-i firzi!”

„Își spuse, dar se opri. Cîtrele zece, unsprezece și douăsprezece nu se vedeau. Ceasul fusese retezat cu o parte din turn și acele fostorecente se oprișeră exact la șapte și paisprezece minute — seara sau dimineața, nu se mai putea ști — cînd se produsese explozia. Treșeri pe neașteptate și înțepeni zărnind o umbră în cămășă, cu capul gol și șoșoni în picioare, cărînd o căldare de apă. Zgîlțîia în mers, căldarea se vărsase, uđînd pantalonii omului de la ganunchi în jos, dar acesta nu părea să-și dea seama de asta. Venea direct spre el, încordat, aplecat puțin într-o parte, ca și cum căldarea ar fi fost plină.

— Aștia vor să vă ridice, l-a spus Riter. — De unde știi? — Mi-a spus Zainer, zicea mai firziu mecanicul că-i-a spus Riter. — Așta era mare mahăr. Hitlerist infocat. — Vîno cu mine, i-a spus mecanicul apărînd în ușa. — Unde? S-a pierdut cu firea Miluță și l-a-njunghiat în inimă gîndul că făcuse altă prostie venind.

Din prostie-n prostie. Mai bine fugea-n munte. Nu era departe. Muntele era la marginea de miazănoapte a orașului. Turcanu pe semne că-n munte era fugit, pentru că trecuse în-țip pe acasă pe la el și nevastă-sa nu știa nimic, părea speriată sau făcea pe speriată, să se ascundă de el.

— Unde? Mai întrebă o dată. — De ce-s cu hainele astea pe tine? Văd că ești pus la șapte ace! Parcă ești gineric, l-a spus mecanicul, făcîndu-i cu ochiul, adică să te foliești, smechere, să nu pună nimeni laba pe tine! Cine să creadă înțolit în costum de gabardină un pîrlit de foctist? Hai cu mine. N-ai pus în gură nimic...

— Să mîncîm? se miră Miluță și dădu din umeri. De mîncare îmi arde mie cînd sînt pe umerle mele? dar mașele prîneră să-i chiorăie și i se făcu negru înaintea ochilor, mai rău ca la bal.

Între cu Ghilță Todireanu într-un local ferit, știut numai de mecanic și-i tabi ańrte, gata să-l dea jos de pe picioare, un miros puternic de costiiș alumală cu varză.

— Cite-o holerec și ceva să-și astîmpere foamea fălcuș ăsta, spuse mecanicul femeii trupeșe, bălăie și-năc frumoașă, care ieși în întîmpinarea lor.

Se așezară la o măsuță în fund, mai retrasă, cu toate că nimeni nu era înăuntru la ora aceea.

Băur, mecanicul îl lăsă să înfulece, și pînă să termine îi povesti.

N-avea înfînă în curte și-și făcuse omul o pompă. A văzut și el, Miluță, de unde aduce apă nevastă-sa. Nu-i departe, dar vrea omul să abia înfînă în curte, s-o crute pe Anisoara să rupă glonțurile cînd plouă. A mesterit o pompă în atelierul de la depou și-a pus-o în vagonul de intervenție, îi povesti. De-aci e-ncăput. Acolo lîneau tot cite ceva, doar știe bine Miluță, că și el... Azi dimineață s-a dus să scoată pompa și s-o ducă acasă.

— Mă duc și peste cine dau? povestea el. Cine crezi că făcea de oază la vagon? Prietenul meu, Riter. „Guten morgen, Riter!” zice și dau să intru în vagon să-mi iau pompa. Riter zice hai și-nîndu-mă. Mă, zic, de dimineață a luat-o Riter al meu! Credeam că glumește. N-a glumit, încheie mecanicul și ceru al doilea rînd de holerec. Intînda arma să tragă în mine. Auzi — se apără mecanicul — beam holerec cu el și peste noapte să-nîntzi arma să tragi în mine... Mă-noroc și-i spun lui Turcanu. Nu-s că făcea pe-acolo...

„Că-i cu asta, bre! I A căpî... „Ordin, zice Turcanu. Așa nu primit ordin. Lăsa-o și împustie de pompă, că-i prăpădit”. Pe urmă am auzit tot ne-noaptele că-a fugit Turcanu. Și pe tîne le credeam fugit. Toată noaptea te-au căutat jandarmii. Nemții au întîrit oază. Să-i ia mama dracului. E cazul să-ți spun.

Apucîndu-l de mînă se aplecă peste masă, lîntîndu-l în ochi: — Turcanu e la loc sigur, să n-ai nici o grije! S-a ascuns! Știa mai dinainte l-am spus că mi-a spus Riter și era pregătit. Am săpat un adăpost în munte. Nimeni nu știe. N-am să-ți spun nici la loc. Dacă e cazul, te duc eu. Sau lîna. Ne-am fundăm în pămînt. Cine să ne-educă de mîncare, să nu ne lase să murim de foame s-o găsi, n-avea grije! Lăsa-te în seama mea, fălcuș! Mai bei o holerec? De cînd au auzit ce-ai făcut voi, au dat ordin să demontăm! Toți meseriașii la demontat!

Măsuș, strunțuri, răzbeze, scos suruburile desfăcut mieșă cu pieșă și la vacoana, pentru Germania. Mai bam un rînd și dăm o raliș pe la depou să vedem care-i mișcarea. Bine! Dacă-i groasă, o ștergem. Nevastă-mea știe Dacă nu mai vin, să nu se apuce să-mi facă parastas la mine cînd...

Nici n-a fost nevaoie ca el, Miluță, să-mi povestească ce-a fost pe locomotivă. A știa cu ochii cît străchînile și l-a ascultat, pe urmă i-a povestit cum îl simțea pe neamț cu arma-n spate și nu știe bine ce-o să fie, unde-o sărbădească pentru că n-a putut schimba o vorbă cu moș Turcanu...

— Fir-ar să fie, odată om l-a apucat el să-l laude. Altu-n locu lui... Dar ce să mai vorbească, nici lui nu l-a trecut prin cap cînd l-a văzut că-i face semn să-l pună în gard și-i ie lopata din mînă ce și cum s-ar fi supărat pe el că-i nelădemnitate și umbli înco: — Ha, ha, al dracului! Izbuti mecanicul și se izbi cu palma peste frunte înecîndu-l în rîd. Deștept. Hai, copăcel. Vîno să-ți plătim coanș Profirița, strigă el.

— Ne-ai văzut coanș Profiriță? — De-o lăstă nu mai dai nimeni pe la mine de unde să vă văd? se zbîcîni coana Profirița și strecură qrămăjoara de bani în sin.

— Așa, așa, rise mecanicul, ridicîndu-se și dădu ultima picătură peste cap. Alunci noi ne-am dus. Și dacă la noaptea nu pe mai vezi pe-aci, să știi că se schimbă lumea.

mecanic de locomotivă și el, lătal lînei, avea să-i deslușească mai firziu tot secerul, cînd i se împesise capul și se mai liniștea. În aceeași zi, cînd îl luase să-i dea o holerec. Asta era vorba lui. O holerec. Sau una mică-n picioare.

— Ai venit cu-un vagon tras de-o locomotivă sau pe jos? îl întrebă? — Era-n casă. Mîncea.

— Destul c-ai venit și te-ai oprit la nivelul de pasaj. Știai doar unde stau, c-ai fost cu Turcanu de-alte ori cînd jucam teroc și te trimiteam la dugheană pentru ceva udată. Te-ai oprit la nivelul de pasaj și-ai văzut o femeie scofînd apă. Era chiar nevastă-mea. Cîi de zbăcîlit și de nebun de cap era, nici n-ai cunoscut-o. Și nici casa n-ai cunoscut-o. Știteai la două case de bordul meu și mi-ai întrebă nevastă unde stau. Unde stă, lele, mecanicul curte și cutere. Parcă te-ai proștit de tot. Că s-a speriat și nevasta. În orice caz mi-ai stricat toată pofia de mîncare. Mîncam și eu ca omul, îți dai seama că nu eram pregăbit pentru musafiri.

„Aha! I avea el să-și spună singur. De aste nici nu m-a chemat în casă. M-a văzut pe geam și-a ieșit cu capul gol, cu minceile sufocate. Știa? lîna! Bineînțeles!”. În orice caz era prevenit. Simțise și el ceva. I-a spus asta mai firziu. La depou, de un an și ceva, lucra împreună cu nemții. Sau nu lucra, trăiau mai bine zis, nemții uđîndu-se la el cum urcă și coboară de pe locomotivă, negri ca draci de lumină și cărbune, ostentivi și nemîncați, și și gîndindu-și pînă cînd se duc la closet să vadă în ce apă se scaldă, ca eu de gînd. Ghilță Todireanu știa bine nemtește și-avea un prieten, bea cu el cînd ieșea din tură o holerec, în colț, la bufetul gării. Un plutonier austriac: Riter.

— Aștia vor să vă ridice, l-a spus Riter. — De unde știi? — Mi-a spus Zainer, zicea mai firziu mecanicul că-i-a spus Riter.

— Așta era mare mahăr. Hitlerist infocat. — Vîno cu mine, i-a spus mecanicul apărînd în ușa. — Unde? S-a pierdut cu firea Miluță și l-a-njunghiat în inimă gîndul că făcuse altă prostie venind.

Din prostie-n prostie. Mai bine fugea-n munte. Nu era departe. Muntele era la marginea de miazănoapte a orașului. Turcanu pe semne că-n munte era fugit, pentru că trecuse în-țip pe acasă pe la el și nevastă-sa nu știa nimic, părea speriată sau făcea pe speriată, să se ascundă de el.

— Unde? Mai întrebă o dată. — De ce-s cu hainele astea pe tine? Văd că ești pus la șapte ace! Parcă ești gineric, l-a spus mecanicul, făcîndu-i cu ochiul, adică să te foliești, smechere, să nu pună nimeni laba pe tine! Cine să creadă înțolit în costum de gabardină un pîrlit de foctist? Hai cu mine. N-ai pus în gură nimic...

— Să mîncîm? se miră Miluță și dădu din umeri. De mîncare îmi arde mie cînd sînt pe umerle mele? dar mașele prîneră să-i chiorăie și i se făcu negru înaintea ochilor, mai rău ca la bal.

Între cu Ghilță Todireanu într-un local ferit, știut numai de mecanic și-i tabi ańrte, gata să-l dea jos de pe picioare, un miros puternic de costiiș alumală cu varză.

— Cite-o holerec și ceva să-și astîmpere foamea fălcuș ăsta, spuse mecanicul femeii trupeșe, bălăie și-năc frumoașă, care ieși în întîmpinarea lor.

Se așezară la o măsuță în fund, mai retrasă, cu toate că nimeni nu era înăuntru la ora aceea.

Băur, mecanicul îl lăsă să înfulece, și pînă să termine îi povesti.

N-avea înfînă în curte și-și făcuse omul o pompă. A văzut și el, Miluță, de unde aduce apă nevastă-sa. Nu-i departe, dar vrea omul să abia înfînă în curte, s-o crute pe Anisoara să rupă glonțurile cînd plouă. A mesterit o pompă în atelierul de la depou și-a pus-o în vagonul de intervenție, îi povesti. De-aci e-ncăput. Acolo lîneau tot cite ceva, doar știe bine Miluță, că și el... Azi dimineață s-a dus să scoată pompa și s-o ducă acasă.

— Mă duc și peste cine dau? povestea el. Cine crezi că făcea de oază la vagon? Prietenul meu, Riter. „Guten morgen, Riter!” zice și dau să intru în vagon să-mi iau pompa. Riter zice hai și-nîndu-mă. Mă, zic, de dimineață a luat-o Riter al meu! Credeam că glumește. N-a glumit, încheie mecanicul și ceru al doilea rînd de holerec. Intînda arma să tragă în mine. Auzi — se apără mecanicul — beam holerec cu el și peste noapte să-nîntzi arma să tragi în mine... Mă-noroc și-i spun lui Turcanu. Nu-s că făcea pe-acolo...

„Că-i cu asta, bre! I A căpî... „Ordin, zice Turcanu. Așa nu primit ordin. Lăsa-o și împustie de pompă, că-i prăpădit”. Pe urmă am auzit tot ne-noaptele că-a fugit Turcanu. Și pe tîne le credeam fugit. Toată noaptea te-au căutat jandarmii. Nemții au întîrit oază. Să-i ia mama dracului. E cazul să-ți spun.

Apucîndu-l de mînă se aplecă peste masă, lîntîndu-l în ochi: — Turcanu e la loc sigur, să n-ai nici o grije! S-a ascuns! Știa mai dinainte l-am spus că mi-a spus Riter și era pregătit. Am săpat un adăpost în munte. Nimeni nu știe. N-am să-ți spun nici la loc. Dacă e cazul, te duc eu. Sau lîna. Ne-am fundăm în pămînt. Cine să ne-educă de mîncare, să nu ne lase să murim de foame s-o găsi, n-avea grije! Lăsa-te în seama mea, fălcuș! Mai bei o holerec? De cînd au auzit ce-ai făcut voi, au dat ordin să demontăm! Toți meseriașii la demontat!

Măsuș, strunțuri, răzbeze, scos suruburile desfăcut mieșă cu pieșă și la vacoana, pentru Germania. Mai bam un rînd și dăm o raliș pe la depou să vedem care-i mișcarea. Bine! Dacă-i groasă, o ștergem. Nevastă-mea știe Dacă nu mai vin, să nu se apuce să-mi facă parastas la mine cînd...

Nici n-a fost nevaoie ca el, Miluță, să-mi povestească ce-a fost pe locomotivă. A știa cu ochii cît străchînile și l-a ascultat, pe urmă i-a povestit cum îl simțea pe neamț cu arma-n spate și nu știe bine ce-o să fie, unde-o sărbădească pentru că n-a putut schimba o vorbă cu moș Turcanu...

— Fir-ar să fie, odată om l-a apucat el să-l laude. Altu-n locu lui... Dar ce să mai vorbească, nici lui nu l-a trecut prin cap cînd l-a văzut că-i face semn să-l pună în gard și-i ie lopata din mînă ce și cum s-ar fi supărat pe el că-i nelădemnitate și umbli înco: — Ha, ha, al dracului! Izbuti mecanicul și se izbi cu palma peste frunte înecîndu-l în rîd. Deștept. Hai, copăcel. Vîno să-ți plătim coanș Profirița, strigă el.

— Ne-ai văzut coanș Profiriță? — De-o lăstă nu mai dai nimeni pe la mine de unde să vă văd? se zbîcîni coana Profirița și strecură qrămăjoara de bani în sin.

ENERGIA

petrol

un măr al discordiei între „giganți”

„Puneți un tigru în motorul dumneavoastră. În 14 țări de pe continent european, în America Latină, în Orientul Mijlociu, în Africa, în Asia, cifre de diferite dimensiuni reprezentând fiara felină te întind până pe toate șoselele, la toate pompele de benzină, cu imperioasă recomandare, în toate limbile pămîntului: „Put a tiger in your tank”, „Mettre un tigre dans votre moteur”, „Pack dem Tiger in den Tank”, „Metti un tigre nel motore”... Tigrul a devenit un simbol, el s-a confundat cu noțiunea de benzină. Bineînțeles, benzină „Extra-ESSO”.

La Londra, pe Madison Avenue, în imobilul ocupat de ESSO, cîteva sute de oameni cu drept unghi ocupau „tigrul”. Din primăvara 1964, cînd a fost cîștigat, creatorii lui au inventat calitatea tigrului, creioane-tigru, lanțușoare-tigru pentru chei, cărți ilustrate despre tigrul... firește cu concluzia că tigrul lui ESSO-Standard Oil of New Jersey — este cea mai bună benzină din lume. În Olanda și Norvegia am văzut oameni deservind pompele de benzină în cămășii avînd imprimată familia tigrului. În Germania occidentală, un cîntăreț de muzică religioasă a imprimat un rock-and-roll intitulat „Tiger in the Tank” — „Tigrul în rezervor” — dar am avut spumîndu-se că a doua parte este mai interesantă: purtînd titlul „Război de tigru”, ea a fost realizată prin contribuția unui tigru autentic. De altfel, la un concurs auto de viteză din Italia a fost adus un tigru dresat, în carne și oase, pentru a demonstra probabilitatea înseși fiara apreciază calitatea benzinei lui Standard.

Fapt este că, în aprilie 1965, vinzările de „Extra-ESSO” ale pompelor din Franța erau cu 32 la sută superioare celor din aprilie 1964, data apariției „tigrului”. Speriat, Shell-ul britanic a replicat prin lansarea faimoselor „Benzine-girils”, fetele care servesc „imbărcate” în bikini. Mai domestic, genul face concursuri fiare, dar nu le-a zădărnicit prestigiul. În „războiul rece” al benzinei, tigrul continuă să păstreze un avans redutabil.

„TIGRUL” OCUPĂ TRONUL „LEULUI”

Și totuși... Reclama este un foc de artificii — o bătălie ca aceasta se câștigă cu alte mijloace. După cum se va vedea, foarte variate și subtile. În ziua de 1 martie 1967 zădărnici a căzut la Londra din cer senin: filiața britanică a lui Standard Oil of New Jersey, ESSO. Petrolul, a redus prețul benzinei cu 2,50—4 pence galonul. Pînă atunci, Royal Dutch-Shell trăgea clientela oferindu-i colecții de timbre. British-Petroleum avea oameni special angajați care, în timp ce se făcea „plănuș”, apănau gratuit mașinile clienților. Laolaltă, cele două societăți însumau 50 la sută din consumul pieței britanice; „tigrul” controla 90 la sută, iar societățile independente 20 la sută. Prin reducerea de preț de la 1 martie, echilibrul a fost răsturnat. „Tigrul” a făcut un salt înalt, luîndu-și prin surprindere adversarii și punînd în inferioritate leul britanic.

Lovitura a costat „ESSO” peste 20 de milioane de dolari; pierdere de scurtă durată, care va fi însă rapid recuperată prin lărgirea pozițiilor — respectiv a vinzării — pe piața britanică.

cărbune

STEAUA CĂRBUNELUI APUNE ?

Economia secolului trecut s-a bazat pe cărbune. Vaporul, trenul, industria siderurgică s-au născut

Ultimele cuceriri ale tehnicii își fac intrarea în săliile de operajie. Raza puternică de lumină concentrată a laserului a început să fie utilizată în operații de cancer al pielii

Reportaj politic de Horia LIMAN

din energia cărbunelui. Anglia a devenit „catalina lumii” datorită cărbunelui. „Pinea industrială” a hrănit mașina cu aburi, furcile facile, fabricile industriale mecanice, marile așezări umane. În anul 1800, producția mondială de cărbune se cifra la 15 milioane tone; după un veac, ea se ridică la 700 milioane; după alți 19 ani numai, se urcă la 1.220 milioane, pentru ca în 1963 să ajungă la 2.200 milioane tone. Lupta pentru cărbune avea un stimulente major: foamea de energie.

Al XX-lea secol avea să intre însă în competiție prin intermediul automobilului. În 1895, el face senzație; în anul primului război mondial, peste 2 milioane de vehicule foloseau benzină; în 1960, numărul lor era de 118 milioane — și a continuat să crească vertiginos. Steaua cărbunelui începea să apună.

În 1913, petrolul reprezenta 4,5 la sută din energia consumată de om; în 1959, partea lui se ridică la 42 la sută. Cu un an înainte, minele de cărbuni ale Europei occidentale au început să-și închidă porțile. Tencuială pentru meterezele celdelor calde, petrolul a incendiat corăbii care au cîștigat imperiul Bizanțului. Faimosul „Joc grecesc” devine, în veacul nostru, sură de căldură și energie mecanică, lubrifiant și produs farmaceutic, parfum și exploziv, electrod și material plastic. Cînd a înținat, la Titusville (S.U.A.), în ziua primului foraj — 27 august 1859 — istoria omenirii a intrat în nouă nouă fază. Colonelul Drake, descoperitorul zăcămintului de la Titusville, călătorește un „elixir al vieții”. El nu știa că războaiele petrolului vor lăsa în urma lor continente de cimitire, beneficiile lor creștin dinastii de săpîni mai puternici decît toate monarhiile lumii.

REGII „AURULUI NEGRU” ÎNTRU EI

„Regii petrolului” au folosit și folosec o întreagă gamă de metode pentru a-și întinde dominația asupra pămînturilor „aurului negru”. John Rockefeller, magnatul petrolului american, obișnuia să spună: „Bunul dumnezeu mi-a dat bani”. Tradus în toate limbile pămîntului, dumnezeul lui Rockefeller se numea Standard Oil. În 1867 avea un capital de 70.000 dolari; între 1892—1906, beneficiile lui Standard se ridicau la 800 milioane dolari, dintre care 200 milioane intrau în buzunarele lui Rockefeller. John Rockefeller a avut servicii lui de spionaj, băncile lui, oamenii politici cumpărați de el, sistemele lui de petrol, căile ferate puse la dispoziția lui, flota lui de tancuri petroliere, rafinăriile lui — cele dintîi rafinării din lume — țări cumpărate de el pentru a-și lipsi pe concurenții săi de sursele petroliere, 60.000 de oameni care, pe toate meridianele pămîntului, au lucrat pentru Standard. În 1937, cînd a murit, în vîrstă de 98 de ani, din care 70 închinăți „aurului negru”, averea lui se cifra la 48.671.937.122 dolari. În luptă cu legile anti-trust americane, cu concurenții americani și străini, Rockefeller a devenit un simbol:

simbolul luptei necruțătoare pentru stăpînirea surselor de energie. Un singur om l-a înfruntat fără să tremure: sir Henry Deterding. Dacă John impunea tariful mondial al petrolului construind rafinării, sir Henry achiziționa terenuri petroliere și trimitea flota pe toate mările lumii. În 1911, tancurile petroliere ale trustului „Royal Dutch-Shell” — trustul celui ce avea să fie numit „Napoleonul petrolului” — ajung la portul New York-ului. În însuși imperiul lui Rockefeller, Deterding aduce pe cîmpul de luptă arma nouă a prețului. Atunci, pentru înflăcă oară, tronul lui Standard s-a clătinat. În 1962, trustul anglo-olandez avea să producă 2.244.000 barele pe zi, extrase din perimelele de care dispunea în Oceania, Asia, Africa, Orientul Mijlociu, America de Sud și... Statele Unite. În același an, el înghitea cîteva companii străine, cu o capacitate de 640.000 barele pe zi. Standard avea însă să scoată de pe panoplia războiului pentru petrol propria armă a adversarului. La Londra, Standard și-a îngăuncheat concurenții înjunghind cu pumnalul prețului.

prevede că societățile concesionare și țările producătoare să-și împartă în părți egale beneficiile, Mattei a pornit atacul frontal, oferind 75 la sută stărilor deținătoare de zăcăminte. După 4 ani, E.N.I. câștiga lupta pentru proiecții în Italia, Libia, Egipt, Maroc, Tunisia, Sudan, Somalia, Nigeria. Acțiunea a provocat o puternică naștere la sediile trusturilor anglo-saxone, iar în octombrie 1962 Enrico Mattei a dispărut... Tîietul curge din nou în conducta care pornește de la cîmpurile petrolifere din Kirkuk și Mossul (Irak) pînă la Banias, portul sirian de încărcare. Consorțiu internațional care grupează „Standard Oil of New Jersey”, „British Petroleum”, „Compagnie française des pètroles” și moștenitorii magnatului petroler de origine armeană Gulbenkian a acceptat să revizuiască modalitățile de stabilire a taxelor de tranzit ca și conturile pe perioada 1956—1965, măsute de Irak Petroleum Company în defavoarea Siriei și o „mîcă” escrocherie de 50 milioane franci. În 1956, cînd s-a produs atacul împotriva Suezului, guvernul sirian a dispus aruncarea în aer a conductelor. În 1967, le-a pus sub laț. Dar experiența lui '56 ca și cea recentă au pus pe primul plan necesitatea pentru marile trusturi de a renunța la sistemele de oleoducte. Inceput cu Inceput, superpetrolul vor reduce însemnatețea pipe-lines-urilor. În vara anului trecut, țările lumii erau traversate de 136 tancuri petrolifere de 70 și 100 mii tone, alte 127 unități aflîndu-se în construcție. În tancuri petrolifere de peste 100 mii tone au intrat în nomenclatura trusturilor internaționale noțiunea de „pilărmice ale oceanelor”. În 1968, superpetrolul de 200.000 tone va începe o nouă noțiune: „Vasul-mamut”. Astfel de nave se află în construcție la santierul Howaldt din Kiel (R.F.G.) și în Japonia, dar se pregătesc planurile celor de 500.000 tone. Mi s-a spus: „Transportul unei tone de țel cu un tanc de 50.000 de tone costă zece mîrci, dar se reduce la 6,60 mîrci cu tancuri de 150.000 tone. Se deduce: va fi mai sensibilă, cînd vor începe din santier petroliferele de 500.000 de tone”.

MISTERE NEELUCIDATE

Epopoea luptei pentru energie se scrie, de un veac și jumătate, cu litere de sânge. Dar numeroase sînt episoadele sale care au rămas învîluite în cea mai misterioasă. În ziua de 29 aprilie 1950, cadavru geologului francez Conrad Kilian a fost găsit cruștat de pumnie. Alături de el, un revolver. O anchetă sumară a dus la concluzia... sinuciderii. De atunci, nimeni n-a mai vorbit despre moartea lui Kilian.

În ziua de 25 noiembrie 1950, Libia s-a declarat independentă. Consilierii francezi au fost însă înlocuiți de consilierii britanici. În Anglo-Saxon-Petroleum și D'Arcy Exploration Africa L.T.D. aveau să achiziționeze, după doi ani, concesiuni petrolifere, urmate de Standard Oil of New Jersey, care și-a rezervat o regiune cu o suprafață de 700 kilometri pătrați. În martie 1956, țelul a înținat din primul foraj realizat în apropiere de Fezzan.

Or, Conrad Kilian a studiat, timp de 25 de ani, regiunea Fezzan. El a deplasat locurile în care se aflau zăcăminte de petrol. Azi, înșiși regii petrolului vorbesc despre „miracolul aurului negru” din Libia. În 1962, producția se cifra abia la 5 milioane tone, pentru ca în 1963 să ajungă la 22 milioane, în 1964 la 41 milioane, iar în 1965 la 56 milioane. Un expert al ESSO-ului a apreciat că zăcămintele libiene vor da, în anul 1970, 100 milioane tone de țel. Cine l-a ucis pe Kilian? Și cine l-a scos pe francezii din Libia?

În octombrie 1962, Enrico Mattei, director al trustului de stat al petrolului, una din cele mai dinamice personaje ale economiei italiene, și-a găsit moartea într-un accident pe cit de dramatic pe cit de misterios. „E.N.I.” (Ente Nazionale Idrocarburi), creat de Mattei în 1953, făcuse o ascensiune rapidă. În timp ce acordul internațional

prevede că societățile concesionare și țările producătoare să-și împartă în părți egale beneficiile, Mattei a pornit atacul frontal, oferind 75 la sută stărilor deținătoare de zăcăminte. După 4 ani, E.N.I. câștiga lupta pentru proiecții în Italia, Libia, Egipt, Maroc, Tunisia, Sudan, Somalia, Nigeria. Acțiunea a provocat o puternică naștere la sediile trusturilor anglo-saxone, iar în octombrie 1962 Enrico Mattei a dispărut... Tîietul curge din nou în conducta care pornește de la cîmpurile petrolifere din Kirkuk și Mossul (Irak) pînă la Banias, portul sirian de încărcare. Consorțiu internațional care grupează „Standard Oil of New Jersey”, „British Petroleum”, „Compagnie française des pètroles” și moștenitorii magnatului petroler de origine armeană Gulbenkian a acceptat să revizuiască modalitățile de stabilire a taxelor de tranzit ca și conturile pe perioada 1956—1965, măsute de Irak Petroleum Company în defavoarea Siriei și o „mîcă” escrocherie de 50 milioane franci. În 1956, cînd s-a produs atacul împotriva Suezului, guvernul sirian a dispus aruncarea în aer a conductelor. În 1967, le-a pus sub laț. Dar experiența lui '56 ca și cea recentă au pus pe primul plan necesitatea pentru marile trusturi de a renunța la sistemele de oleoducte. Inceput cu Inceput, superpetrolul vor reduce însemnatețea pipe-lines-urilor. În vara anului trecut, țările lumii erau traversate de 136 tancuri petrolifere de 70 și 100 mii tone, alte 127 unități aflîndu-se în construcție. În tancuri petrolifere de peste 100 mii tone au intrat în nomenclatura trusturilor internaționale noțiunea de „pilărmice ale oceanelor”. În 1968, superpetrolul de 200.000 tone va începe o nouă noțiune: „Vasul-mamut”. Astfel de nave se află în construcție la santierul Howaldt din Kiel (R.F.G.) și în Japonia, dar se pregătesc planurile celor de 500.000 tone. Mi s-a spus: „Transportul unei tone de țel cu un tanc de 50.000 de tone costă zece mîrci, dar se reduce la 6,60 mîrci cu tancuri de 150.000 tone. Se deduce: va fi mai sensibilă, cînd vor începe din santier petroliferele de 500.000 de tone”.

Într-un timp, parțial cu lupta pentru independența țării de pipe-lines-urilor (care presupune tocmai independența teritoriilor pe care le traversează) regii petrolului continuă să folosească armele clasice. O garnizoană militară de 70.000 de soldați staționează în Ben, înfîșîndu-și focal gurilor de tun 25 de sulcatnici și emirate din sudul Arabiei Saudite, din Yemen pînă la Golful Persic. În munții Radfan luptele au început o clipă, de ani de zile, întocmai ca și în Yemen. În umbra tunurilor, peninsula Arabă și Golful Persic totalizează 72 la sută din rezervele de petrol ale lumii.

CĂREI ENERGII ÎI VA APARTINE VIITORUL ?

În zilele crizei Suezului, vestul Europei a fost lușgerat de lipsa carburanților. În noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1966, New York-ul și o bună parte a orașelor din New Jersey, Pennsylvania, Ontario și Quebec au fost cuturate brusc în întineric. Timp de 17 ore, după cum spunea un coleg de breșă, Prometeu a rămas înlăntit pe stîncă Manhattanului. Pana de curent s-a produs la centrala hidroelectrică de pe Niagara și la castelul de turbodilatatoare cu aburi din zona New York-ului. A fost suficient pentru ca trenurile și metrou-urile să înceteze să funcționeze în plin cîmp, zeci de mii de ascensoare să rămîna suspendate între etaje, gospodinele să nu-și mai poată utiliza instalațiile de bucatărie, aparatele de radio să amuțescă, ecranele aparatelor de televiziune să se întinească, uzinele să-și înceteze activitatea. S-a constatat pe neașteptate fragilitatea unui întreg eșafodaj tehnic.

Folosite în termocentrale, rezervele de petrol ale Europei pot asigura consumul de energie electrică timp de numai un an și jumătate. De unde vor lua restul? În largul apelor olizande am văzut adesea vase de foraj, instalații submersibile, platforme uriașe care scormonesc adîncurile Mării Nordului. Cea dintîi descoperire de petrol sub mare a fost înregistrată în anul 1938, în Golful Mexicului. După 12 ani au apărut prima platformă mobilă de tip submersibil și primul vas de foraj marin. În 1965, pe fundul Mării Nordului, al Mării Rosii, al golfului Persic au fost descoperite importante zăcăminte de petrol și de gaz. Azi peste 140 de

platforme atacă giganticele „plătoșuri continentale” submarine ale lumii, care acoperă aproape 30 milioane kilometri pătrați, o suprafață egală cu continentul african. După aprecierile geologilor, „plătoșurile continentale”, prelungiri submarine ale bazinelor sedimentare inundate, conțin rezerve petrolifere de peste 100 miliarde tone. La Slochteren, în Olanda, s-au descoperit zăcăminte bogate de gaz; lângă coasta engleză, la Scarborough și Whitby, forajele au pătuns în inima zăcămintelor de gaz, mai importante decît cele de la Slochteren. Dacă rezultatele urmează ritmul de pînă acum, observat recent un economist belgian, în curînd Europa occidentală „va beneficia de o mai mare independență în domeniul resurselor sale de energie și... va discuta pe o altă bază cu marile săi furnizori care

sînt Orientul Mijlociu și Africa de Nord”. Să nu uităm că principalele grupuri care execută operații de cucerire a zăcămintelor submarine sînt ESSO (Tigrul) și British Petroleum (Leul)... Și totuși, exploatarea resurselor petrolifere este supusă diverselor necunoscuturi, unor coordonate variabile. Singur reactorul nuclear este o unitate independentă. L-am înținat la Petten (Olanda), în R.F.G. în Elveția, în Franța. Centralele nucleare de la Shippingport (S.U.A.) și Calder Hall (Marea Britanie) produc de pe acum energie electrică la un preț care concurează pe acela al centralelor electrice „clasice”. Se prevede că în 1980 o treime din energia electrică consumată în Europa occidentală să fie de origine nucleară. Ea va reprezenta echivalentul a 145 milioane tone de petrol. Experții nu se pot pune de acord asupra întrebării: Cui aparține viitorul energiei? Detronat, cărbunele pornește mereu la contra-ofensivă. Petrolul se simte de pe acum amenințat de gazul natural. Iar toate — cărbunele, petrolul, gazul — au un reductabil adversar în energia nucleară.

Cifrele de consum înregistratează progresiuni fantastice. 70 la sută din energia produsă în lume este consumată de țările industriale. Dar dacă Asia furnizează peste jumătate din rezervele mondiale de petrol, consumul de energie în echivalent electricitate se cifrează aici la aproximativ 3 MWh anual pe cap de locuitor. În raport cu 19 în Europa și 90 în America de Nord, Africa posedă 32 la sută din rezervele mondiale de energie hidroelectrică, dar consumă numai 1 la sută. Europa occidentală dispune de 0,6 la sută din rezervele mondiale de petrol cunoscut, dar în 1960 a consumat 19 la sută din totalul consumului mondial. Orientul Mijlociu posedă peste 70 la sută din petrolul existent în lume, dar consumă numai 3 la sută. Bătălia pentru energie are, pînă acum, un caracter unilateral: cei săraci o furnizează celor bogăți. Cînd se atîmeste furtuna revoluției, undeva, în Orientul Mijlociu sau în America Latină, se aud răgetele „tigrului” lui ESSO, ale leului lui British Petroleum, însoțite însă, uneori, de explozia bombelor. Dosarul luptei pentru energie încă nu s-a închis.

S tadiul actual al chirurgiei și radioterapiei permite, în țările dezvoltate din punct de vedere medical, vindecarea a aproape 40 la sută dintre bolnavii atinși de cancer. După toate aparențele, aceste două metode clasice — fie devalorizabile ca metode de tratament, fie procentualul de vindecări — deși sfera lor de acțiune va putea fi extinsă în larg de către chirurgie și metodele transplantării de organe, iar în radioterapie prin dezvoltarea unor metode de iradiere intensă. Perspectiva cu totul nouă, o dată cu speranța de a obține un procent mult mai mare de vindecări, poate chiar aproape de sută la sută, deschide însă cercetările biomedicale. Se știe că organismul

este mai mică decît diferența între o celulă normală și o celulă cancerigenă. Dar în aceste procese a mai intervenit un element, care trebuie luat în considerare: reacțiile de apărare se pot declanșa în două direcții — fie devalorizabile ca metode de tratament, fie procentualul de vindecări — deși sfera lor de acțiune va putea fi extinsă în larg de către chirurgie și metodele transplantării de organe, iar în radioterapie prin dezvoltarea unor metode de iradiere intensă. Perspectiva cu totul nouă, o dată cu speranța de a obține un procent mult mai mare de vindecări, poate chiar aproape de sută la sută, deschide însă cercetările biomedicale. Se știe că organismul

înaintea de cura chimioterapică pentru a fi gretată din nou în cazuri de atîmeste gravă a acestui țesut. Am prezentat direcțiile mari ale cercetărilor care privesc cancerul formativ. Dacă ne putem aștepta, ca urmare a lor, la majorarea procentajului de vindecări, nu cred totuși că prin aceste metode vom ajunge la dispariția cancerului ca flagel. Ea va putea surveni numai prin aplicarea unor eficiente mijloace de prevenție. Or, acestea nu pot rezulta decît din cunoașterea factorilor care declanșează sau favorizează cancerizarea, cunoașterea bazată pe lucrările experimentale asupra producerii cancerelor la animale de laborator și pe anchetele epidemiologice asupra factorilor

Cele mai multe lucrări sînt astăzi consacrate studiului responsabilității virusurilor în cancerizare. Interesul puternic, manifestat de atîta cercetători, provine din faptul că pînă acum n-a putut fi izolat nici un virus care să poată fi înclinat de producerea cancerului la om. În schimb, au fost obținute numeroase virusuri de la animale de laborator, care permit provocarea, în mod deliberat, a celor mai multe dintre formele cunoscute de cancer.

S-au făcut numeroase experiențe pentru a încerca provocarea de tumori la animale de specii diferite, injectîndu-li-se, la naștere, extracte de cancer umane. Toate aceste experiențe s-au soldat cu rezultate negative. Morfologii au căutat zădărnice microscopul electronic particulele specifice țesutului canceros uman. S-au observat totuși asemenea particule virale la anumite tulpini de celule cultivate, provenite de la pacienții purtători ai „limfosarcomului african”, a cărui apariție, aproape epidemică în Africa Centrală, sugerează inocularea prin insecte, deci origine virală.

Studiul virologiei al cancerelor umane a produs multe decepții. Dar putem avea să afirmăm că ele nu sînt datorate unor virusuri? Desigur că nu. Se cunosc actualmente situații experimentale în care virusul responsabil de apariția unei tumori la animale de laborator nu poate fi pus în evidență în celulele maligne; au fost descoperite însă metode pentru a-l face să apară, de pildă, prin trecerea tumorii pe cel animal sau prin inocularea unui alt virus.

Dacă facem abstracte de anumii agenți, care par a fi mai degrabă agenți favorizanți decît declanșatori ai cancerizării, sau de anumii compozi chimici care nu sînt cancerigeni cînd sînt administrați în mod separat, se înțelege presupunerea că mecanismul de declanșare a majorității factorilor se situează la nivelul materialului genetic al celulei. Acestași ipoteză este cu atât mai verosimilă, cu cît caracterul de „cancer” al unor celule este ereditat (transmisîndu-se din celulă în celulă), iar frecvențele cromozomiale observabile sînt foarte frecvente în celulele cancerose.

Este evident că descoperirea virusurilor cancerigene la om ar putea deschide noi orizonturi în domeniul prevenției, desigur, prin prepararea unui vaccin, dar poate și prin chimioterapie antivirală. În toate laboratoarele din lume continuă cercetările, care loc o mobilizare crescîndă de forțe și mijloace, iar într-o zi victoria finală va fi a omului.

A nu se confunda cu ereditatea în sensul transmiterii de la generație la generație a diferitelor caracteristici ale organismelor.

OMUL în războiul contra cancerului

de profesor GEORGES MATHE, directorul Institutului de cancerologie și imunogenetică Villejuif-Franța

Invadat de microorganismele, bacterii sau virusuri, se apără împotriva lor prin diferite reacții, în special prin producerea de anticorpi. Pe această proprietate se bazează metodele de imunizare, fie prin administrare de anticorpi, fie prin stimularea formării lor de către organism. Acesta nu fabrică însă anticorpi decît împotriva unui „adversar” care dispune de anumite elemente proprii, străine organismului, așa-numiți antigeni. S-a considerat multă vreme că anticorpii, care pot fi sintetizați în laborator, sînt normale ale organismului, nu s-ar distinge într-adevăr de acestea încît să determine producerea de anticorpi sau, cu alte cuvinte, apariția reacțiilor de apărare din partea organismului.

vacinație, fie cu celule cancerogene provenite de la însuși pacient, fie cu un conglomerat de asemenea celule provenind de la mai mulți bolnavi. Primele noastre rezultate, la leucemiile în remisiune, sînt încurajatoare. Imunoterapia pasivă folosește ser sau anticorpi proveniți de la donatori imunizați în prealabil. Această metodă comportă însă diverse pericole: a) acela — după cum am arătat — de a proteja tumorarea, ușurînd dezvoltarea ei, sau de a produce leziuni renale, în cazul că serul provine de la o altă specie de animal. Imunoterapia adoptivă constă în grefarea sau transfuzia de celule producătoare de anticorpi. Ea se și aplică, mai ales în leucemiile acute, sub forma grefelor de măduvă osoasă și a transfuziilor de globule albe. Practica noastră în aceste două domenii din urmă a demonstrat realitatea acțiunii terapeutice a acestor metode.

Experiența chimioterapiei este, desigur, mai veche decît a imunoterapiei, avînd la actual ei aproape 25 de ani. Chimioterapia pentru cancer se bazează pe o serie de medicamente care acționează asupra celulelor cancerigene, în special asupra celulelor care sînt în proces de diviziune. Aceste medicamente sînt clasificate în funcție de mecanismul de acțiune asupra celulei cancerigene: 1) medicamente care acționează asupra mecanismului de reproducere a celulei, 2) medicamente care acționează asupra mecanismului de nutriție a celulei, 3) medicamente care acționează asupra mecanismului de respirație a celulei, 4) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a proteinelor, 5) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a acizilor nucleici, 6) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a glicogenului, 7) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a lipidelor, 8) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei B12, 9) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei C, 10) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei E, 11) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei K, 12) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei P, 13) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei U, 14) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei X, 15) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei Y, 16) medicamente care acționează asupra mecanismului de sinteză a vitaminei Z.

Există oarecarea asemănări între acțiunea cancerigenelor chimice și hormonilor chimici și hormonilor feminini favorizează

EXPOZIȚII CONSACRATE ANIVERSĂRII A 60 DE ANI DE LA RĂSCOALA DIN 1907

În Capitală, la Muzeul de Istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România s-a deschis o expoziție documentară consacrată aniversării a 60 de ani de la marea răscoală țărănească din primăvara anului 1907. În standurile expoziției sînt prezentate documente originale, inedite de mare valoare, puse la dispoziția muzeului de către Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., Biblioteca Academiei și Arhivele Statului din București. Documentele înfățișează desfășurarea răscoalei pe întreg teritoriul țării, acțiunile de solidaritate ale muncitorilor, intelectualiilor, ostașilor, studenților cu răscoala, precum și represiunile sîngeroase la care a fost supusă de către autorități.

Deosebit de impresionante sînt standurile care prezintă obiecte personale ale răscoailor: decorații câpătate în 1877, găsite pe pieptul țărănilor uciși în 1907 și așvîrlite în gropile comune, fițe cu care Grigore Smărăndu din satul Tîsa, rezina Ploiești, a lovit în moșieri și arendași, zarnele lui Petre Gorgoteanu din Săteuți și Dumitru Geambașu din comuna Adîncă, ra-

tonul Tirgoviște, care au sunat ridicarea la răscoală. Expoziția deschisă la muzeul bucureștean, care întregeste imaginea unei dintre cele mai importante pagini ale istoriei bogatei tradiții revoluționare de luptă ale poporului român, se bucură de un mare interes. Ea este vizitată de numeroși țărani din comune în care a avut loc răscoala, de un mare număr de bucureșteni și cetățeni din provincie.

În localul Muzeului Arhivelor Statului din Capitală s-a deschis expoziția „Mărturi documentare despre răscoala din 1907”, organizată de Direcția generală a Arhivelor Statului.

O suită de documente, în mare parte originale, ilustrează viața grea a masei țărănești în acele vremuri, amploarea și intensitatea răscoalei, solidaritatea muncitorilor și intelectualiilor cu țărani răscolți, eoul pe care acest eveniment l-a avut în țară și în străinătate.

Expoziția rămîne deschisă în lunile martie și aprilie și poate fi vizitată marțea, miercuri, joia și duminică, între orele 10—18.

(Agerpres)

DELEGAȚIA CONDUSĂ DE MINISTRUL ECONOMIEI FORESTIERE S-A ÎNTORS DIN R. D. GERMANĂ

Vineri dimineața s-a înapoiat în Capitală delegația condusă de Mihai Suder, ministrul economiei forestiere, care, la invitația ministrului industriei ușoare al R. D. Germane, a făcut o vizită de schimb de experiență în această țară.

La sosire, în Gara de Nord, delegația a fost salutată de persoane oficiale, printre care Ewald Moldt, ambasadorul R. D. Germane la București.

(Agerpres)

vremea

Ieri în țară: Vremea s-a răcit în toate regiunile țării. Cerul a fost variabil, mai mult acoperit în Oltenia, Muntenia și Dobrogea, unde s-au semnalat precipitații temporare, sub formă de ploaie, lapoviță și ninsoare. Vîntul a suflat potrivit, cu unele intensificări în estul țării din sectorul nord. Temperatura aerului, la ora 14, oscila între zero grade la Drăgășani și Întorsura Buzăului și 10 grade la Tr. Severin. În București: vremea s-a răcit ușor, iar cerul a fost mai mult acoperit. Au căzut ploți temporare. Vîntul a suflat slab, pînă la potrivit. Temperatura maximă a atins 7 grade.

Timpu probabil pentru 19, 20 și 21 martie. În țară: Vreme în încălzire. Cerul va fi variabil. Vor cădea ploți izolate. Vînt slab, pînă la potrivit din sectorul sud-vest. Minimele vor fi cuprinse între minus 2 și 8 grade, iar maximele între 6 și 16 grade. În București: vreme în încălzire ușoară. Cerul va fi variabil. Vor cădea ploți slabe. Vînt potrivit din vest. Temperatura ușor variabilă.

Cronica zilei

Încep „mondialele” de hochei pe gheață ROMÂNIA JOACĂ AZI CU ELVEȚIA

VIENA (prin telefon). — „Stadthalle” — marea sală de spectacole, festivități și întreceri sportive din capitala Austriei — se află în febra ultimelor pregătiri pentru campionatul mondial de hochei pe gheață. Începînd de azi, echipele reprezentative a 21 de țări se vor întrece aici, timp de aproape două săptămîni, pentru a ocupa un loc cât mai bun în ierarhia mondială.

Pe măsura apropierii startului, numeroși amatori ai sportului cu pucul și crosa, rubricile de specialitate ale ziarelor, radioul și televiziunea au manifestat un interes crescut față de această tradițională întrecere care, ca în fiecare an, încheie sezonul marilor competiții hibernale. Majoritatea specialiștilor consideră că șansele cele mai mari le are, în ordine, echipa U.R.S.S. — deținătoarea titlului — Cehoslovacia și Canada.

Nu se exclude însă posibilitatea ca în disputa favoritelor să intre și reprezentativele unor țări cu valoroase tradiții în hochei — S.U.A., Suedia.

Pentru amatori de statistici, iată câteva cifre interesante: din totalul edițiilor de pînă acum, medaliile de aur au revenit echipelor Canadei — de 19 ori, U.R.S.S. (6), Suediei (3), Cehoslovaciei și S.U.A. (cite 2) și Angliei (1).

În ultimii ani, selecționata României a participat la întrecerile grupei B, cea mai bună performanță realizînd-o anul trecut, cînd a ocupat locul secund. Hocheiștii noștri au sosit la Viena venînd din R.F.G., unde mergur, la Garmisch-Partenkirchen, au cîștigat meciul amical cu selecționata țării gazdă la scorul de 4—3. Din grupa B fac parte următoarele formații: Austria, Elveția, Italia, Iugoslavia, Norvegia, Polonia, România și Ungaria. Românii joacă azi cu elvețienii, cotași printre principalii candidați la primul loc în clasamentul final al grupei B.

Deschiderea oficială a marilor întreceri va avea loc în prezența președintelui Austriei, Franz Jonas.

ȘAH

Nicolau a pierdut la Zatulovskaia

Turneul internațional de șah de la Belgrad a continuat cu desfășurarea partidelor din runda a șaptea. Partida centrală a rundei s-a disputat între cunoscuta jucătoare sovietică Zatulovskaia și campioana României, Alexandra Nicolau. Intr-o variantă a partidei spaniole, Zatulovskaia (cu albe) a avut inițiativa și a obținut victoria la mutarea 39. Campioana mondială, Nona Gaprindșvili, în revenire de formă, a învins-o pe Novara, iar Lîlik pe Eretova. Partidele Belamarić-Bilek și Ivanovici-Asenova s-au încheiat remiză. Partidele Heemskerck-Timofeeva și Konarkovska-Nedelkovic s-au întrerupt.

În clasamentul conduc: Gaprindșvili, K. Ivanovici și Lîlik (cu cite 4,5 puncte), urmate de Zatulovskaia cu 4 puncte (2), Nicolau și Belamarić cu cite 4 puncte.

Vestitul cor vîenez de copii și ansamblul de balet al Operei își vor da concursul la festivitatea inaugurării. În primul meci al campionatelor se întîlnesc echipele Austriei și Italiei.

P. STANCESCU

TENIS

Ultimele rezultate ale lui Țiriac (în Venezuela) și Năstase (în R.A.U.)

În proba de dublu bărbăți din cadrul turneului internațional de tenis de la Caracas (Venezuela), campionul României, Ion Țiriac, și maghiarul Gyulyas au dispus de perechea Francisco (Uruguay), Di Maso (Italia) cu 17—15, 6—3.

În proba de simplu, Ion Țiriac l-a învins pe renumitul tenisman australian John Newcombe, cîștigîndu-l concursului de la Barranquilla (Columbia), de care a fost învins în trei seturi: 6—4, 3—6, 6—1.

Jucătorul român Ilie Năstase continuă să se afirme în turneul internațional de tenis de la Alexandria (R.A.U.). După victoria înregistrată în sîturile de finală ale probei de simplu, în care l-a învins cu 7—5, 4—6, 7—5 pe suedezul Jean Erik Lundquist, Ilie Năstase s-a calificat și în semifinalele probei de dublu mixt, în pereche cu Helga Schulze (R.F.G.). Cuplul Năstase-Schulze a întrecut cu 4—6, 6—2, 6—2 perechea G. Luttrupp-Helga Riede (R.D.G.).

Pe patinoarul artificial „23 August” din Capitală au început vineri întrecerile competiției internaționale de patinaj artistic pentru „Cupa orașului București”, la care participă tinerii „speranțe” din Cehoslovacia, R. D. Germană, Ungaria și România. După desfășurarea figurilor impuse, la meciul condus de Eysel Cekmek (Cehoslovacia), iar la femina Barbel Bayer (R. D. Germană). Astăzi au loc figurile libere. Concurșul începe la ora 19.00. În fotografie: Anca Tănase, una dintre cele mai tînere concurențe române. Foto: M. Cioc

În citeva rinduri

● Reprezentativa de fotbal a Tunisiei întreprinde în prezent un turneu în Olanda. În primul joc, fotbalistii tunisieni au evoluat în competiția de dublu mixt, care a încheiat în prima ligă a campionatului olandez. Au cîștigat gazdele cu scorul de 2—0 (1—0).

● La Vall (Colorado) au început întrecerile concursului internațional de schi alpin „Cupa națiunilor”. Proba de slalom special bărbăți a revenit multiplului campion francez Jean Claude Killy. La femel, pe primul loc s-a clasat Marielle Gotschick (Franța), urmată la o sutime de secundă de compatrioata sa, Annie Famose.

● Astăzi după-amiază, cu începerea de la ora 18.30, pe stadionul Constructorilor din Capitală se va desfășura meciul de rugbi dintre echipele bucureștine Progresul și Grivița Rucă, conținînd pentru campionatul republican.

● La Kounas (U.R.S.S.) se desfășoară astăzi primul meci al semifinalei. Cupel campionilor francezi universitari Timisoara și Jalgrita, campioana Uniunii Sovietice Handballiste române au depășit totuși oboseala, din care nu lipsesc cunoscuții jucători Sechel, Mosu, Neagoe, Franz, Ciocescu și Nițu. Meciul urtau va avea loc la 28 martie.

O nouă unitate pentru desfacerea mobilei în Capitală

Începînd cu data de 20 martie 1967 va începe să funcționeze o nouă unitate O.C.L. „Mobilă în Complexul A 5, la demisolul cinematografului „Gloria”. Această unitate amplasată la intersecția cartierelor Balta Albă, Baba Novac și Bd. Ion Țulea, se va deschide cu o expoziție de mobilă care va oferi posibilitatea alegerei și procurării mobilierului preferat. Unitatea dispune de un depozit de mare capacitate, de unde se face imediat livrarea.

Unitatea, deschisă zilnic între orele 10—18, va asigura transportul mobilei la domiciliu cu mijloace auto și montarea ei cu personal calificat.

Acțiune de achiziționare a metalelor

În întreaga țară continuă acțiunea de colectare a deșeurilor metalice și a metalelor vechi care constituie o parte din materia primă necesară siderurgiei. Întreprinderea pentru colectarea metalelor achiziționează totodată obiecte metalice deteriorate sau scoase din uzul casnic. Asemenia obiecte se predau, contra plată imediată, fie depozitelor întreprinderii pentru colectarea metalelor din întreaga țară, fie cooperativelor de consum sau colectoriilor autorizate.

Prestigiu profesorului

(Urmare din pag. 1)

În cadrul cadrelor. Procesul instructiv-educativ va avea mult de câștigat dacă se va acorda o tot mai mare atenție confruntării rezultatelor dobîndite individual sau în mîci colective de cercetare științifică, dacă aceste rezultate vor sîni dialoguri. În tot cazul, pentru elucidarea unor controverse, inerente într-un colectiv care gîndește, cred că este hotărîtoare analiza obiectivă a faptelor, recunoașterea oricărui slăbime de adevăr susținut de unul sau alții dintre colegi și, firește, eliminarea din arsenalul dezbaterilor a oricăror expresii „mimicitoare” pe care le folosesc de regulă cei care nu sînt demonaștări pe păreri cu argumente proprii, rezultate din studii temeinice.

Aș vrea să ilustrez aceste considerații cu citeva constatări privitoare la activitatea ce se desfășoară în domeniul specialității mele. După cum se știe, în ultimii ani, partidul a trasat istoricilor sarcini importante privind analiza căilor de dezvoltare specifică a societății noastre în trecut. Mulți membri ai cadrelor de istorie României a Facultății de istorie a Universității din București, din care fac parte și eu, angajați în diferite sarcini extra-universitare, ca autori de capitole sau redactori ai unor tratate și monografii, valorificînd cercetările lor în prelegeri și seminarii, la disculaarea lucrărilor studenților prezentate în seminarii speciale, în calitate lor de conducători științifici ai lucrărilor de diplomă ori ai disertațiilor de doctorat. A contribuit la impulsivitatea vieții cadrelor noastre și expunerea unor referate urmate de discuții, ca și analiza unor capitole din cursuri.

Desigur, rutina, inerția sînt greu de învins. Dar este tot mai evidentă străduința de îmbogățire continuă a activității didactice prin rezultatele investigațiilor științifice noi. Această străduință cred că trebuie să se concretizeze și în accelerarea redacțiilor și multiplicării cursurilor. Apariția lor va facilita concentrarea prelegerilor asupra esenței fenomenelor, ca și analiza mai amplă a unor mari even-

nimente din istoria patriei, dintre care amintesc Unirea Țărilor Române, cucerirea independenței de stat, luptele muncitorești și țărănești din secolul XX, marile bătălii de clasă ale proletariatului condus de Partidul Comunist Român pentru scuturarea jugului exploatare și construirea socialismului. S-ar găsi astfel timp și pentru explicații mai largi asupra filozofiei istoriei, s-ar putea urmări mai în amănunt firul legăturii indisolubile dintre tradițiile populare glorioase multiculturale, de luptă pentru dreptate socială, independență și un trai mai bun și construcția socialismului în România.

Succesele de viitor depind în primul rînd de noi. Cred însă că ar veni în împlinirea eforturilor noastre unele adaptări organizatorice la noile exigențe. Profilarea mai diversificată a cadrelor, reflectarea mai adecvată în sistemul de normare a importanței cercetării științifice, înlesnirea folosirii bibliotecilor documentare, largirea posibilităților de cercetare în străinătate sînt citeva din cele ce ar putea fi vizate. Asemenia măsuri care cred că ar duce la sporirea randamentului muncii universitare sînt cu atât mai necesare cu cît, cel puțin la disciplina noastră, există anumite goluri în ce privește pregătirea noilor generații de cadre universitare. A fost binevenită dispoziția recentă a Ministerului Învățămîntului ca la concursurile pentru ocuparea posturilor să se ia în considerare înaintea de toate activitatea științifică, inclusiv redactarea unor cursuri și punerea lor în analiză. Forțurile de resort s-ar putea gîndi și la fragerea în învățămînt a unor cercetători valoroși cu bune însușiri didactice din institutele științifice și pentru care contactul viu cu studențimea ar însemna un stimul în plus în activitatea lor creatoare.

Prestigiu și autoritatea corpului profesoral se realizează și se înalță prin efortul colectiv al vîrstnicilor și tinerilor angajați deopotrivă în slujirea patriei noastre, prin străduința lor de a-și perfecționa necontenit pregătirea științifică.

ZAHARIA TĂNASE

La 17 martie a.c. a încetat din viață tovarășul Zaharia Tănase, vechi militant al mișcării muncitorești și socialiste din România. Născut la 20 martie 1881 în orașul Iași, tovarășul Zaharia Tănase urmează școala de arte și meserii, după care se angajează ca muncitor cazangiu la Atelierele C.F.R. Încă din tinerețe, în anul 1909, intră în mișcarea muncitorească, devine membru al Partidului Social-Democrat, refăcut în 1910, și unul din activiștii de seamă ai mișcării sindicale, militînd cu devotament pentru revendicările clasei muncitoare. Participă activ la organizarea și conducerea luptelor muncitorești din Iași în timpul grevelor generale din octombrie 1920, pentru care este arestat și condamnat. În cursul activității sale ca membru în conducerea Partidului Social-Democrat, a militat pentru realizarea unității muncitorești, contribuind la realizarea partidului unic al clasei muncitoare.

După eliberarea patriei de sub jugul fascist, tovarășul Zaharia Tănase a îndeplinit funcții de conducere în organele centrale ale sindicatelor, iar după instaurarea guvernului democratic de la 6 martie 1945, a fost subsecretar de stat la Ministerul Industriei. Din 1946 a fost ales, în mai multe legislaturi, deputat în Marea Adunare Națională, între anii 1948—1953 făcînd parte din Prezidiul Marii Adunări Naționale.

În 1948, la Congresul al VI-lea al

Partidului Comunist Român a fost ales membru al Comitetului Central și membru supleanț al Biroului Politic, iar din 1955 și pînă în 1965 a făcut parte din Comisia Centrală de revizii a Partidului Comunist Român.

Pentru activitatea sa neobosită pusă în slujba clasei muncitoare, a fărurii puterii populare și construirii socialismului a fost distins cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste României.

Amintirea tovarășului Zaharia Tănase va rămîne vie în inimile oamenilor muncii.

COMITULU ORĂȘENESC BUCUREȘTI AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

De la comisia pentru organizarea funeraliilor

Pentru organizarea funeraliilor tovarășului Zaharia Tănase a fost desemnată o comisie alcătuită din tovarășii: Ștefan Voitec, Constantin Drăgan, Ion Paș, Constantin Mateescu, Marin Rădoi.

Comisia pentru organizarea funeraliilor comunică: scriul cu corpul neînsușit al defunctului

va fi depus, în dimineața zilei de luni 20 martie a.c., la Casa de cultură a tineretului din raionul 30 Decembrie. Accesul publicului va fi permis în ziua de 20 martie a.c. între 9 și 13.

Cortegiul funebru va porni de la Casa de cultură a tineretului, la ora 13.30, înmormarea va avea loc la cimitirul Bellu din Capitală.

(Urmare din pag. 1)

„Totul arată că creditele sînt subordonate cumpărării produselor nord-americane. Acest lucru face parte dintr-un program de expansiune a piețelor străine, destinat să absoarbă excedentul de produse nord-americane, și să găsească deosebuse suprautilizării investițiilor din S.U.A.”. Campos, a cărui simpatie pentru Statele Unite este mai mult decît notorie, nu făcea decît să consenzene atunci un fapt obiectiv. Puțin mai tîrziu, însuși Departamentul comerțului al S.U.A. anunța că companiile nord-americane își măriseră vânzările cu 225 milioane de dolari, într-un scurt interval de timp, datorită operațiunilor contractate de către Agenția internațională de dezvoltare — unul dintre organismele care distribuie fondurile Alianței.

De altfel, „ajutorul” nu se acordă în număr, ci reprezintă un credit deschis pentru cumpărarea de bunuri din S.U.A., care sînt transportate de cel ce le vinde la un țară străin. Este de prisos să mai spunem că sînt tot nord-americane băncile prin intermediul cărora se efectuează operațiunile, și că sînt, de asemenea, nord-americani tehnicienii și funcționarii care controlează și dirijează executarea lucrărilor prevăzute la fiecare împrumut. Camera de Comerț din Costa Rica a declarat că se opune creditelor acordate în cadrul Alianței de dezvoltare: „sîntem puși în situația unor clienți silni!”.

Nici unul dintre obiectivele proclamate în carta de la Punta del Este nu este pe cale de a se realiza. America Latină continuă să fie la fel de subdezvoltată ca și în momentul în care s-a născut Alianța pentru progres; sau poate situația este chiar mai rea, deoarece în mai bine de cincini ani, populația a sporit într-un ritm rapid.

Sursele subdezvoltării

muncesc în condiții deosebit de grele.

Cea mai importantă reformă preconizată în carta Alianței este reforma agrară. Aceasta nu s-a înlăptuit însă nicăieri, pentru simplul motiv că proprietatea asupra pămîntului este principala bază de susținere a oligarhiei în ale cărei mîni ajung creditele Alianței. „Structura socială și economică” latino-americană, care generează atât de puțini milionari și atât de puțini săraci, a fost nu de mult definită astfel de către Comisia economică a O.N.U. pentru America Latină (CEPAL): „Structura actuală reprezintă o risipă considerabilă a posibilităților de economisire a staturilor superioare ale populației; reprezintă de asemenea o risipă considerabilă de pămînturi, capitaluri și potențial uman”. CEPAL mai afirmă: „Straturile su-

perioare ale populației (5 la sută) absorb aproape trei zecimi din consumul total al Americii Latine. În acest sector consumul mediu pe o familie este de 15 ori mai mare decît cel al țărilor dezvoltate (50 la sută din populație). Dacă această proporție s-ar reduce, scăzînd consumul țărilor superioare și canalizînd capitalul către investiții majore, coeficientul de creștere anuală al veniului pe cap de locuitor ar putea să se tripleze.

De la început s-a remarcat că proiectarea Alianței coincide cu

Ambele sînt strîns legate de unele practici ale capitalismului străin și tocmai de această omitere lor nu trebuie să surprindă. Este vorba de continua hemoragie de dolari pe care o suferă această regiune, din cauza repatriării beneficiilor capitalului străin și a plății serviciilor din afară, iar, pe de altă parte, de fluctuația prețurilor materiilor prime exportate de țările Americii Latine.

Intr-un articol publicat recent, cunoscutul sociolog și economist brazilian Josue de Castro făcea o eloquentă comparație între promi-

dinte al Braziliei, Kubitschek, se releva că Alianța nu s-a preocupat niciodată de adevăratele motive ale mizeriei din America Latină, mai ales în condițiile în care evaluează comerțul acestei regiuni.

Intr-adevăr, scade din ce în ce mult valoarea vânzărilor țărilor latino-americane și devine tot mai scump ceea ce ele cumpără. Diminuarea sistematică a valorii materiilor prime și a alimentelor, în raport cu creșterea prețurilor la produsele industrializate, este denumită în literatura de specialitate „deteriorarea termenelor de schimburi reciproce” sau „fenomenul forțelor-celor”. În 1954 Brazilia putea să cumpere un automobil în schimb al 19 saci de cafea, dar în 1962 trebuia să plătească 39 de saci pentru același automobil; în 1954 Uruguayul cumpăra cu 22 de juncani un tractor, în 1963 erau necesari 42 de juncani. La o reuniune a Băncii Interamericane de dezvoltare, delegatul Columbiei afirmă că țara sa pierde anual, din cauza scăderii prețurilor produselor lor, de trei ori mai mult decît profitul amestec din partea Alianței. La aceeași reuniune, delegatul Braziliei a evaluat la 500 milioane de dolari pierderile anuale ale țării sale, provocate de această cauză. Din 1930 pînă în 1958, fenomenul forțelor-celor a făcut ca Argentina să piardă echivalentul valorii inițiale a douăsprezece Alianțe pentru progres. Din cifrele consemnate în „Studiul asupra economiei mondiale, 1963”, al Națiunilor Unite, se desprind că între 1950—1962 America Latină a suferit o deteriorare de mai bine de 20 la sută în valoarea schimburilor comerciale. Creșterea exporturilor de produse de care dispun țările continentului nu mai serveste aproape cu nimic la dezvoltarea Americii Latine, capacitatea ei de cumpărare fiind din ce în ce mai mică.

Acest mecanism de strangulare operează în mod decisiv asupra economiilor latino-americane care sînt, fără excepție, deosebit de sensibile la fluctuațiile comerțului și, în fiecare caz, depind de urciile și scăderile prețurilor. Căteva cifre: în 1964 valoarea exporturilor latino-americane a fost de 80 la sută din valoarea importurilor, cuprul — 63 la sută din aceea ale statului Chile; bananele — 60 la sută din exporturile din Costa Rica; petrolul — 95 la sută din vânzările în afară ale Venezuelei, zahărul — 80 la sută din exporturile Republicii Dominicane, lînă — 60 la sută din exporturile Uruguayului etc. O scădere bruscă a prețurilor la oricare din aceste produse implică o lovitură dată economiilor de monocultură a oricăreia din aceste țări. Trebuie însă remarcat că dependența este dublă, fiindcă mai mult de 80 la sută din comerțul țărilor latino-americane se face către sau dinspre S.U.A. În comparație cu 1953, prețurile materiilor prime și produselor alimentare vindute de America Latină către S.U.A. au scăzut cu 20 la sută, în timp ce valoarea produselor finite vindute de S.U.A. Americii Latine a crescut cu 10 la sută.

Se remarcă totodată faptul că monopolurile străine extrag mult mai mult decît investesc în America Latină. Din documentele O. N. U. reiese că în perioada 1951—1961 investițiile de capital străin în America Latină au atins cifra de 510 milioane de dolari. În același interval, monopolurile internaționale au obținut, sub formă de dividende și alte beneficii, suma de 950 milioane.

În aceste condiții mai e nevoie să ne întrebăm dacă „progresul” cui serveste Alianța? O confuzie lamentabilă: boala și remediul ei nu au absolut nimic de-a face una cu alta.

viața internațională

Evoluția crizei de guvern din Olanda

Din capitala Olandei se transmite știri că „formatorul” Bezend Biesheuvel, înscădat de tron cu alăturarea unui nou cabinet, nu a reușit în încercarea sa, intrucât partidele solicitate pentru a intra în coaliție — catolic, calvin, creștin istoric și liberal — nu au căzut de acord asupra repartizării portofoliilor ministeriale. Este a treia tentativă eșuată de la alegerea legislativă din 15 februarie. Predecesorii „formatori” ai lui Bezend au fost, în ordine, Zijlstra și Beel. Observatori politici din Haga — scria ziarul „Le Monde” — constată un anumit pesimism în cercurile oficiale olandeze în legătură cu șansele imediate de a se înfrupta o formulă guvernamentală, date fiind trînguțiile infinite dintre partidele chemate să soluționeze actuala criză.

„REPUBLICA CONGO A ALES INDEPENDENȚA ECONOMICĂ” a declarat președintele Mobutu

LUBUMBASHI 17 (Agerpres). — Luînd cuvîntul la un miting organizat la Lubumbashi, în cadrul vizitei pe care o întreprinde în Katanga, președintele Mobutu a subliniat în fața celor 50.000 de participanți că „Republica Congo a ales calea independenței economice, respingînd tribalismul și rasismul”. Referindu-se la actuala colaborare cu tehnicienii belgieni ai fostei societăți Union Minière în exploatarea și comercializarea minereurilor din Katanga, președintele Mobutu a subliniat că noile relații stabilite de societatea națională congoleză Geocom și cea belgiană diferă de ceea ce a fost în trecut, ea se bazează pe colaborare, și nu pe relații de dominație.

În fața clădirii Facultății de științe economice din Londra 200 de studenți au luat parte la o demonstrație de protest împotriva directorului colegiului, Walter Adams, fostul rector al Colegiului universitar din Rhodesia, pentru atitudinea sa binevoitoare față de regimul rasist al lui Ian Smith

Încheierea convorbirilor româno-italiene

ROMA 17. — Trimisul special Agerpres N. Puica transmite: Vineri dimineață, președintele Comitetului de Stat al Planificării, Maxim Berghianu, împreună cu Cornel Burtică, ambasadorul României la Roma, Măriciu Novac, vicepreședintele C.S.P., și experți ai C.S.P., a vizitat Institutul italian de studii asupra conjuncturii (ISCO). După-amiază, Maxim Berghianu a avut o ultimă întrevedere cu Giovanni Pieraccini, ministrul italian al bilanțului și programării economice. Cu acest prilej au fost trecute în revistă rezultatele obținute în cursul vizitei.

La încheierea întrevederii a avut loc o conferință de presă, la care ministrul Pieraccini a dat citire unor comunicat destinat presei cu privire la vizita în Italia a președintelui C.S.P. Comunicatul subliniază că în cursul convorbirilor au fost discutate problemele economice și cu omenii de afaceri s-a constatat cu satisfacție dezvoltarea favorabilă a schimburilor comerciale dintre Italia și România, citi și dorința comună de a facilita intensificarea lor. De asemenea s-a relevat că există multiple posibilități pentru cooperarea economică și tehnico-stimulată, reciproc avantajoasă, și s-a convenit să se sprijine realizarea acestora.

Răspunzînd la întrebările ziariștilor, președintele C.S.P. a arătat: Putem aprecia că, din întrevederile și schimburile amicale de păreri pe care le-am avut cu membrii și guvernul italian, cu personalități marcante ale vieții economice și ale cursurilor de afaceri italiene, se conturează evident interesul ambelor părți de a consolida ceea ce s-a înfăptuit pînă în prezent în relațiile economice dintre România și Italia și de a da un nou impuls acestor relații. Am constatat existența unor noi și importante posibilități de largire și diversificare a formelor și acțiunilor de cooperare bilaterală în domeniul industriei, agriculturii și tehnico-stimulată. Ne bucurăm faptul că chiar în timpul discuțiilor purtate cu prietenii acestei vizite s-a evidențiat posibilitatea unor acțiuni concrete în toate domeniile.

Președintele C.S.P. din România a invitat pe Giovanni Pieraccini să facă o vizită în Republica Socialistă România. Invitația a fost acceptată, data urmînd să fie stabilită ulterior.

Seara, Maxim Berghianu a oferit o masă în cinstea lui Giovanni Pieraccini. Au fost rostite toas-turi.

Gheorghe Cioară primit de primul ministru iranian

TEHERAN 17 (Agerpres). — Ministrul Comerțului Exterior al Republicii Socialiste România, Gheorghe Cioară, a fost primit de A. A. Hoveida, primul ministru al Iranului.

Cu acest prilej au avut loc convorbiri privind relațiile româno-iraniane, care s-au desfășurat într-o atmosferă cordială.

Au participat Ali Naghi Alikhani, ministrul economiei al Iranului, și

Valentin Vlad, însărcinat cu afaceri a.i. al Republicii Socialiste România la Teheran.

De asemenea, ministrul comerțului exterior al Republicii Socialiste România a avut o întrevedere cu Ali Naghi Alikhani, ministrul economiei al Iranului, în cursul căreia au fost abordate probleme privind dezvoltarea relațiilor economice între România și Iran.

Semnarea tratatului de prietenie dintre R. S. Cehoslovacă și R. D. Germană

PRAGA 17. — Trimisul special Agerpres Eugen Ionescu transmite: La 17 martie, la Praga a fost semnat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Democrată Germană, încheiat pe o perioadă de 20 de ani. În tratat se prevede că cele două țări doresc să consolideze și să întărească relațiile de bună vecinătate și colaborare multilaterală dintre ele, pe baza principiilor internaționalismului socialist; cele două părți sînt convise că prietenia dintre R.S.C. și R.D.G. și politica celor două state contribuie la asigurarea păcii și crearea unui

sistem eficient de securitate colectivă în Europa.

Reglementarea pe cale pașnică a problemelor germane, se arată în tratat, prin recunoașterea existenței a două state germane suverane și normalizarea relațiilor dintre ele, corespunde intereselor securității europene. La solemnitatea semnării tratatului au rostit cuvîntări Antonin Novotny, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele R.S.C., și Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

La 17 martie, delegația de partid și de stat a Republicii Democratice Germane, condusă de Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G., a părăsit Praga, îndreptîndu-se spre patrie.

Alegeri în Sierra Leone

FREETOWN 17 (Agerpres). — Vineri, în statul Sierra Leone au avut loc alegerile generale pentru desemnarea membrilor parlamentului țării și formarea guvernului pe următorii 5 ani.

Aproape 1.500.000 de alegători din întreaga țară s-au prezentat la urne. Pe listele de candidați au figurat reprezentanți ai Partidului popular de guvernămînt, condus de primul ministru, Albert Margai, și ai partidului de opoziție, Congresul întregului popor, condus de S. Stevens. Rezultatele alegerilor vor fi cunoscute sîmbătă dimineață.

Sierra Leone este o țară africană situată pe coasta Oceanului Atlantic, cu o populație de 2,3 milioane locuitori. La proclamarea independenței, Sierra Leone a rămas membru al Commonwealthului, cu regim republican, dar șeful statului este considerat regina Marii Britanii, reprezentată de un guvernator.

Ședința comună a C.C. al P.C.B. și a guvernului bulgar

SOFIA 17. — Corespondența de la C. Linte și Gh. Ieva: Vineri, în cadrul ședinței comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar și a Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, s-au încheiat dezbaterile pe marginea raportului prezentat de Ivan Popov, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.B., președintele Comitetului de stat pentru știință și progres tehnic. Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, a vorbit despre probleme ale dezvoltării științei și ale accelerării progresului tehnic.

A fost adoptată o hotărîre cu privire la accelerarea progresului tehnic în economia națională a R.P. Bulgaria.

ECUADOR

Focuri de revolver în parlament

Deși se știe că a petrecut în Ecuador, ea poate fi considerată „ca în Texas”. Ministrul de finanțe prezenta parlamentului la cererea opoziției o listă nominală a celor care se echivocau de la plata impozitelor. Tocmai în momentul cînd era citată provincia Guayas, liniștea solemnă a sesiunii a fost strălucită de zgomotul unor focuri de revolver. Totul a degenerat într-un scandal.

Prelungirea stării de urgență în Zambia

LUSAKA 17 (Agerpres). — Parlamentul Zambiei a hotărît joi prelungirea stării de urgență cu încă trei luni, cu începere de la 24 aprilie a.c. Hotărîrea a fost anunțată de vicepreședintele țării, Reuben Kamanga. El a subliniat că motivul ce a determinat parlamentul să adopte această decizie este menținerea neschimbată a situației în Rhodesia. În plus, a menționat Kamanga, guvernul a fost nevoit să concentreze trupe la frontiera cu Angola, datorită recentelor incidente provocate de acțiunile colonialiștilor portughezi.

Festivitate la ambasada României din Paris

PARIS 17. — Corespondentul Agerpres Georges Dascal transmite: La ambasada României de la Paris a avut loc o festivitate în cursul căreia prof. Traian Orghidan, directorul Institutului de speologie al Academiei Republicii Socialiste România, a remis lui André Jeannel insigna de aur și diploma de membru de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, decernată părintelui său, prof. René Jeannel, care, între anii 1920-1928, a fost la Cluj colaboratorul profesorului Emil Racoviță și a efectuat numeroase lucrări de speologie în timpul șederii sale în România.

La festivitate au participat ambasadorul Republicii Socialiste România la Paris, Victor Dimitriu, prof. Jean Fontaine, membru al Institutului Franței, directorul Muzeului de istorie naturală din Paris, numeroase personalități științifice.

J. Cyrankiewicz despre situația învățămîntului polonez

VARSOVIA 17 (Agerpres). — Luînd cuvîntul în cadrul Congresului Uniunii învățătorilor polonezi, care se desfășoară la Varșovia, Josef Cyrankiewicz, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Polone, a făcut o analiză a situației învățămîntului polonez. El a arătat, printre altele, că în prezent pentru învățămîntul public se aloacă cu 25 la sută mai multe fonduri decît în cincinalul trecut. Fondurile mai mari sînt destinate construcției de școli superioare și profesionale, amenajării de cămine, internate și case studentești. Pentru anul 1970 se prevede ca 80 la sută din tinerii între 16 și 18 ani să aibă posibilitatea de a-și continua studiile. În 1960, acest indice era de 60 la sută.

Rezoluții adoptate în Comisia O. N. U. pentru drepturile omului

GENEVA 17. — Corespondentul Agerpres transmite: Comisia O.N.U. pentru drepturile omului a adoptat patru rezoluții privind problema violării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv politica de discriminare rasială și segregare. Una din rezoluții prevede, de asemenea, numirea unui raportor special care va examina modul în care au acționat Națiunile Unite pentru a elimina manifestările politicii de apartheid în Africa de Sud, Africa de Sud-Vest și Rhodesia de sud. Comisia a hotărît să examineze în fiecare an aspectele discriminării rasiale, segregării, ca și ale politicii de apartheid.

Locuitorii ai capitalei austriece în vizită la pavilionul românesc, deschis cu prilejul Tîrgului internațional de la Viena

Onassis a pierdut partida

Contra unui cec de aproximativ 40 milioane de franci, cunoscutul om de afaceri Onassis a acceptat să renunțe definitiv la controlul pe care l-a exercitat timp de 14 ani asupra societății ce administrează stabilimentele de băi și jocuri de noroc din Monaco. Acțiunile lui au fost achiziționate de steful monégasac. Cu aceasta în sfîrșit îndelungată dispută pentru exercitarea controlului asupra societății, care timp de peste 100 de ani a fost un adevărat stat în stat. Se atribuie prințul Rainier intenția de a schimba caracterul aristocratic al vestitelor locuri de agrement din Monaco, făcîndu-le accesibile unor pășuni mai largi de oameni care doresc să-și petreacă vacanțele pe Coasta de Azur. Există speranța că această nouă politică va permite principalului să depășească dificultățile financiare pe care trebuie să le înfrunte.

Sophia Loren victima unui furt

Din Roma se comunică vestică că celebra artistă Sophia Loren a fost victima unui furt. O bandă de hoți a pătruns în noaptea dintre 12 și 13 martie în vila artistei de la Roma, luînd cu ei aproximativ 30 de casele conținînd bijuterii de aur și de argint, tablouri, servicii de argint, precum și toate premiile pe care stătu cinematograful italian le-a cucerit de-a lungul carierei sale artistice. Hoții au subtilizat, de asemenea, și garderoba lui Carlo Ponti, compusă din circa 50 de costume. Toate obiectele furate, în valoare de aproximativ 100 de milioane lire, erau asigurate.

ANKARA. În capitala Turciei a avut loc schimbul instrumentelor de ratificare a Acordului pentru reglementarea problemelor financiare între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Republicii Turcia, semnat la București, la 22 iunie 1965. Schimbul instrumentelor de ratificare a fost efectuat de către Ion Drincescu, ambasadorul Republicii Socialiste România la Ankara, și de către Tevrik Sarogoclu, director general al Departamentului economic din Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Turcia.

KAMPALA. „Țara noastră înaintează cu succes pe calea dezvoltării economice”, a declarat președintele Ugandei, Milton Obote, luînd cuvîntul la postul de televiziune în cadrul discuției pe tema „Uganda astăzi”. El a precizat că Uganda va urma calea întăririi sectorului de stat prin naționalizarea treptată a celor mai importante ramuri ale economiei țării.

NEW YORK. Guvernul cambodgian a protestat joi pe lângă Consiliul de Securitate împotriva actelor agresive ale trupelor americano-saigoneze asupra teritoriului Cambodgiei.

LONDRA. Cu o majoritate de 15.992 de voturi, candidatul conservator, Peter Emery, a obținut victoria în alegerile parțiale care s-au desfășurat în circumscripția electorală Honiton (comitatul Devonshire).

WASHINGTON. După câteva zile de dezbateri — anunță agenția TASS — Senatul american a ratificat cu 66 de voturi pentru și 28 împotriva convenția consulară între Statele Unite și Uniunea Sovietică.

AMMAN. În regiunea de graniță Hebron au avut loc noi incidente iordan-izraelite. După cum a precizat un purtător de cuvînt militar al Iordaniei, s-au semnalat pierderi de ambele părți.

CIUDAD DE MEXICO. În capitala Mexicului s-au deschis lucrările celui de-al II-lea Congres al scriitorilor din America Latină. Ca președinte al congresului a fost ales poetul mexican Jose Lopez Hernandez.

WASHINGTON. Departamentul de Stat al S.U.A. a dat publicității un comunicat în care se arată că între guvernele S.U.A. și Poloniei a fost încheiat un acord pe trei ani în problema exportului de produse textile poloneze în S.U.A. Acordul prevede posibilitatea sporirii acestui export în viitor. Exportul polonez de textile în S.U.A. urmează, în principiu, să atingă cifra de un milion de țări anual.

MOSCOVA. La 17 martie, în Uniunea Sovietică a fost lansat satelitul artificial al Pămîntului — „Cosmos-148”.

PHENIAN. În capitala Tanzaniei, Dar-Es-Salaam, a sosit o delegație parlamentară a R.F.D. Coreene, condusă de Kan Rian Uig, vicepreședinte al Prezidiului Adunării Populare Supreme.

BUDAPESTA. Un nou acord comercial pe termen lung (1967-1968) a fost încheiat la Budapesta între R.P. Ungară și țările Beneluxului. Potrivit acordului, Belgia, Olanda și Luxemburgul își vor sporii exporturile în Ungaria cu aproximativ 30 la sută în 1967 față de nivelul actual, iar circa 70 la sută din interdicțiile cantitative împotriva exportului ungar pe piața acestor țări urmează să fie anulate.

BRUXELLES. Sub auspiciile Asociației Belgio-România a fost deschisă la Anvers expoziția „Peisaje și tipuri din Republica Socialistă România”, pusă la dispoziție de Institutul român pentru relațiile culturale cu străinătatea.

LAGOS. În capitala nigeriană a fost dat publicității proiectul de lege în legătură cu vîltoarea structurii constituționale a țării. Hotărîrea prevede reveneria la sistemul federal de conducere, în vigoare în Nigeria pînă la lovitură de stat militară de la 16 ianuarie 1966.

MOSCOVA. Balerina Magdalena Popa și Sergiu Ștefănescu, soliști ai Teatrului de operă și balet din București, au interpretat vineri seara rolurile principale din baletul „Lacul lebedelor” de Cealovski, prezentat de Teatrul Mare pe scena Palatului Congreselor din Kremlin.

BELGRAD. Agenția Tanjug anunță că la Skopje, capitala Macedoniei, a fost înregistrat la 17 martie un nou cutremur de gradul 6. Potrivit primelor informații, cutremurul nu a produs pagube materiale, însă a stîrnit panică în rîndul populației, care a părăsit locuințele înșelînd în stradă.